

9. szám 2026/tavaszi

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória

Alkotó szerkesztő: Tóthné Pákozdi Szilvia

Felelős szerkesztő: Dr. Lampert Bálint

Rovatvezetők:

Hírek: Balogh-Pécsi Anett

Tanulmányok: Dr. Lőrincz Ildikó

Pedagógia és módszertan: Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória

Akikre büszkék lehetünk – Magyarok a nagyvilágban: Norton Éva

Kézművesség, népi kismesterség: Barabás Renáta

Könyvajánló: Dr. Tóth-Bakos Anita

Szerkesztőbizottság tagjai:

Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Lampert Bálint (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Pongrácz Attila (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Benyák Anikó (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Lőrincz Ildikó (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Bukor Emese (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Barabás Renáta (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Balogh-Pécsi Anett (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Tóth-Bakos Anita (*Selye János Egyetem, Szlovákia*)

Prof. Dr. K. Lengyel Zsolt (*Regensburgi Egyetem, Németország*)

Szakértőink a Diaszpórából:

Benedek Zsuzsa (*Buenos Aires*)

Pathy Livia (*Burgenland*)

Gedeon Márta (*Lengyelország*)

Norton Éva (*a MAOSZ elnöke*)

Parti Margit (*Kanada*)

Tóthné Kollár Katalin (*Kalifornia*)

Bothné Rékai Zsuzsanna (*Írország*)

Olvasószerkesztő:

Dr. Kurucz Anikó

Dörnyé dr. Zábrádi Orsolya

Kiadó: Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, Győr

Szerkesztőség címe: 9026 Győr, Egyetem tér 1., D601/A

Terjesztési forma: online

ISSN 3057-8175

Tartalomjegyzék

Halász Mónika: Szakmai nap a Széchenyi István Egyetemen.....	4
Tóthné Pákozdi Szilvia:	
Tanulmányi Nap a Bajorországi Magyar Iskola (BMI)	
tanárai és vendégei számára.....	7
Fitus Szilvia: Innovatív múzeumpedagógiai módszerek és	
hatásuk az élményalapú tanulásra	9
Babos Máté: A NotebookLM mint pedagógiai segédeszköz	
Forrásalapú mesterséges intelligencia az általános és	
középiskolai gyakorlatban	19
Barabás Renáta – Magyar Marianna:	
Élményalapú tanulás és manuális fejlesztés a tavaszi ünnepkör	
feldolgozásán keresztül	27
Könyvajánló:	
Vass Vilmos: A pedagógia lelke. Történetek a tanítás világából.	83
Könyvajánló	
Simon Edina: Hangjáték	85
Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória: Beszélgetés Staněk-Csoma Borbálával,	
a prágai Iglice Egylet vezetőjével.....	87
Parti Margit: A „Süss fel nap” című gyermekdal feldolgozása	96
Körmendi Mária: Mesepedagógiai projekt a Baden-Württembergi Konzuli	
Magyar Iskolában.....	103

Halász Mónika: Szakmai nap a Széchenyi István Egyetemen

2026. április 2-án az Autizmus Világnapjához kapcsolódó szakmai napot szervezett a Széchenyi István Egyetem. A programnak a helyszínen részesei lehettek az Egyetem tanító és gyógypedagógia szakos hallgatói, online pedig bekapcsolódhattak a határon túli magyar iskolákban tanító kollégák.

A délelőtti 8.30 órakor ünnepélyes megnyitóval kezdődött, ahol Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória, a Tanár- és Pedagógusképzési Központ főigazgatója köszöntötte a megjelenteket.

9 órától Jelencsics Beáta gyógypedagógus, autizmus szakértő és Trembulyák Márta gyógypedagógus, egyetemi tanársegéd előadása hangzott el „Autizmus? Neurodiverzitás? Más fejlődési út? Spektrumzavar?” címmel, amely az autizmus alapvető kérdéseit járta körül.

A közvetített workshopon az előadás témájának folytatásaként a az autizmus spektrum zavarral élő gyerekek iskolai megsegítéséről és az autizmusbarát környezet kialakításának lehetőségeiről volt szó.

Ezt követte 13 órától a „Falaink” című interaktív, érzékenyítő felolvasószínházi előadás, amely egy anya és autista kisfia élethelyzeteit mutatja be. A produkcióban Kecskés Karina színész, drámatanár, mesemondó és Légrádi Gergely író működött közre.

Az autizmus nem egyetlen történet, hanem emberek sokféle tapasztalata és nézőpontja. Egy ilyen témanap lehetőséget ad arra, hogy közelebb kerüljünk egymáshoz, és jobban megértjük a másság értékét. Az elfogadás, a türelem és a nyitottság nemcsak az autizmussal élők, hanem az egész közösség életét gazdagítja. Minél többet beszélünk róla őszintén és figyelemmel, annál befogadóbb világot tudunk építeni.

(A cikkben szereplő fotók saját készítésűek.)

Tóthné Pákozdi Szilvia:
Tanulmányi Nap a Bajorországi Magyar Iskola (BMI)
tanárai és vendégei számára

2026. március 21-én rendezte meg szokásos éves szakmai napját a Müncheni Magyar Intézet Egyesület és a Bajorországi Magyar Iskola. A rendezvény védnökei Menner Mónika, Jancsó Ágota és Kóti Ágnes voltak. A helyszínt a Müncheni Magyar Katolikus Misszió biztosította.

A nyitó műhelyfoglalkozást Tóthné Pákozdi Szilvia, a Széchenyi István Egyetem képzési szakreferense tartotta, Módszertani ötletek a magyar kultúra és a magyar irodalom tanításához címmel. A résztvevők nem előadást hallgattak, hanem egy valódi tanórai aktív részeseiként próbálták ki a technikákat, ötleteket. A feladatok tematikáját a magyar irodalom és a magyar kultúrkincsek adták. A foglalkozás végén lehetőség nyílt a tapasztalatok megbeszélésére és ötletcserére is.

A jelenlévők többek között elkészítették közösen a szép magyar szavak fáját is.

A továbbiakban jógyakorlatok bemutatására került sor.

Pirk Noémi (BMI Regensburg-Ost) saját megélt tapasztalatait osztotta meg Anyanyelv játékidőben címmel. Ennek keretében a hétvégi magyar óvodai oktatás pedagógiai dilemmáival kapcsolatos tapasztalatairól beszélt.

Schatzl Andrea (BMI Regensburg-Ost) Az olvasás tanítása címmel mutatott be feladatokat, játékokat, a differenciálás lehetőségeire fókuszálva a hétvégi magyar iskolában.

Maxim Katica (BMI Regensburg-Ost) Ne tankönyvet, hanem gyereket! címmel szókincs-fejlesztési és szövegalkotási módszereket mutatott a differenciálás jegyében a magyar mint származási nyelv – a hétvégi magyar iskolai foglalkozások, valamint a magyar mint idegen nyelv oktatása – az egyetemi nyelvi kurzusok kereteiben.

Kóti Ágnes (BMI, München-Ost) Anyák-apák napja a hétvégi magyar iskolában címmel a család és az iskola együttműködésének egy lehetőségét az érzelmi intelligencia fejlesztésének segítségével. Az ott készített játékokat a jelentkezők ki is próbálhatták.

Meier Szende (BMI, München-Ost) A mesterséges intelligencia „megszelidítése” című előadásában új módszerek a szemléltető eszközök létrehozásában. Az előadás kapcsán beszélgetés bontakozott ki az MI használatával kapcsolatos dilemmákról, tapasztalatokról.

A szakmai nap nem csak szakmai szempontból volt hasznos. Legalább ilyen fontos hozadéka a sok beszélgetés, tapasztalatcsere, egymásra figyelés, segítségnyújtás.

Fitus Szilvia: Innovatív múzeumpedagógiai módszerek és hatásuk az élményalapú tanulásra

A múzeumok szerepe napjainkban jelentősen átalakulóban van: a hagyományos, passzív szemlélődésre épülő látogatási formákat egyre inkább felváltják az interaktív, élményközpontú tanulási megközelítések. A múzeumpedagógia célja ma már nem csupán az ismeretátadás, hanem a látogatók aktív bevonása, kreativitásának fejlesztése és személyes tapasztalatszerzésének elősegítése. Jelen tanulmány különböző hazai és nemzetközi jó gyakorlatokon keresztül mutatja be, hogyan járulnak hozzá a mozgásalapú, digitális, dramatikus és narratív módszerek a művészeti és kulturális tartalmak mélyebb befogadásához.

1. A mozgásalapú múzeumpedagógiai módszerek szerepe a művészet befogadásában

A *“Művészet és mozgás múzeumi dimenzióban”* című tanulmány egy múzeumpedagógiai gyakorlat részletes bemutatása a bécsi Belvedere múzeumpedagógiai programon keresztül. A szerző, Joó Julianna beszámolója egy 3 órás, mozgásalapú foglalkozásról szól, amelynek célja, hogy a művészetet ne csak elméleti befogadásként, hanem aktív tapasztalatszerzésként éljék meg a résztvevő diákok. A tanulmány inspiráló jó gyakorlatot mutat be arra vonatkozóan, hogyan lehet a múzeumi környezetet mozgással, kreativitással és interaktivitással gazdagítani. A hagyományos múzeumlátogatást átformálja élménnyé, amelyben a diákok testileg és szellemileg egyaránt aktív szereplőkké válnak. Ez nemcsak a műalkotásokhoz való kapcsolódást mélyíti el, hanem erősíti a figyelmet, az együttműködést és a kreatív gondolkodást. A program célja az, hogy kapcsolatot teremtsen a vizuális művészetek és a mozgásos aktivitás között hagyományos környezetben, egy kiállító térben.

A foglalkozás egy bevezető játékkal indult, ahol a diákok mozgással mutatkoztak be egymásnak, és beszélgettek a mozgás és művészet kapcsolatáról. Ez már önmagában megtörte a hagyományos múzeumi látogatás „csöndes nézelődését”, és felkeltette a gyerekek figyelmét.

A kiállító térben a múzeumpedagógus az alkotások elé vezette a csoportot, és olyan feladatokat adott, amelyekben a gyerekek újra alkották a szobrok testhelyezeteit. Például egy klasszikus szobor pozícióját vették fel saját testükkel, elemezték annak fizikai és érzelmi vonatkozását, majd tovább gondolták mozgásos improvizációval. Ez a rész nem csupán vizuális, hanem

testi értelmezést is igényelt, így segítve a műtárgyak mélyebb befogadását. A feladatok komplexitását tovább növeli, hogy a múzeumpedagógusok bizonyos alkotásoknál azt kérték a gyerekektől, hogy csoportosan is alkossanak egy élő szoborkompozíciót. Ebben a feladatban nemcsak az egyéni testtudat és koordinációs készségek fejlődtek, hanem az együttműködési készség, a csoportmunka és a közösségi élmény is fontos szerepet kapott. Például egy bonyolultabb, többalakos barokk alkotás esetében minden gyereknek meg kellett találnia a saját helyét a csoportkompozícióban, hogy végül közösen alkossanak meg egy harmonikus egészet.

A program során a diákok megfigyelték, hogyan jelennek meg a különböző geometriai formák a művészeti alkotásokban, majd ezek alapján ismét mozgásos feladatokat oldottak meg (például formák rárajzolása a másik hátára). Ezáltal a formai elemek és a fizikai tapasztalás között kaptak közvetlen kapcsolatot.

Az interaktív játék során a pedagógusok ügyelnek a múzeumi etikett betartására is: a mozgások nem lehetnek túlzottan hevesek, természetesen szaladgálásról sincs szó, mégis az aktivitás, a dinamika dominál. A foglalkozás vezetői minden egyes mozgásgyakorlat után pár percet szánnak arra, hogy közösen megbeszéljék a tapasztalatokat. A program végén lehetőséget kaptak a tanulók, hogy megosszák élményeiket, véleményüket – ez a reflexió az aktív tanulás fontos része volt.

A mozgás nem csupán kiegészítő elem, hanem a műalkotás értelmezésének központi eszköze volt. Ez segítette a gyerekeket abban, hogy a befogadás ne csak szellemi, hanem érzékszervi, testi élmény legyen. Az egyes feladatok más és más múzeumi térben, más módszerekkel zajlottak, ami fenntartotta a gyerekek figyelmét és motivációját. A tanulás fókuszában nem információk „megtanulása”, hanem aktív, kreatív részvétel állt. Ez összhangban van a kortárs pedagógiai irányzatokkal, amelyek a tapasztalat alapú tanulást hangsúlyozzák.

Forrás: Joó, J. (2015. április 19). *Művészet és mozgás múzeumi dimenzióban. Tani-tani Online.* https://www.tani-tani.info/muveszet_es_mozgas (letöltés: 2026. március 1.)

2. Digitális múzeumpedagógiai módszerek a Dobó István Vármúzeumban

A Dobó István Vármúzeum múzeumpedagógiai tevékenységének alapvető célja a múzeumban őrzött tárgyi és szellemi örökség élményszerű bemutatása, különös tekintettel a fiatal korosztályra. Az intézmény kiemelt feladatának tekinti, hogy a látogató diákok maradandó élményekkel gazdagodjanak, miközben megismerkednek a történeti, néprajzi, régészeti

és művészeti gyűjteményekkel, valamint az egri vár történelmi jelentőségével. A múzeumpedagógiai programok elsősorban az oktatásban részt vevő gyermekeket célozzák meg, és különböző korosztályok számára kínálnak tematikus foglalkozásokat.

A múzeumpedagógiai gyakorlat egyik meghatározó eleme a digitális eszközök tudatos alkalmazása, amely a tanulási folyamat élményszerűbbé és interaktívabbá tételét szolgálja. A Vármúzeumban a digitális technológia elsősorban kiegészítő eszközként jelenik meg: nem helyettesíti a műtárgyakkal való közvetlen találkozást, hanem annak értelmezését és feldolgozását segíti. A modern információs technológiák alkalmazása lehetővé teszi, hogy a látogatók – különösen a fiatalabb korosztály – aktív résztvevőként kapcsolódjanak be a tanulási folyamatba.

A múzeumpedagógiai foglalkozások során gyakran használnak táblagépeket és egyéb digitális eszközöket, amelyek segítségével a diákok interaktív feladatokat oldhatnak meg a kiállítási térben. Ezek a feladatok sok esetben kincskereső jellegűek, amelyek arra ösztönzik a résztvevőket, hogy a kiállítás tárgyait önállóan fedezzék fel, miközben különböző kérdésekre és problémákra keresik a választ. A digitális eszközök lehetővé teszik multimédiás tartalmak – például képek, hanganyagok és rövid videók – beépítését is, amelyek segítik a történelmi kontextus megértését és a tananyag szemléletesebb bemutatását.

A pandémiás időszak jelentős mértékben felgyorsította a digitális tartalmak fejlesztését. A múzeum online elérhető feladatlapokat, interaktív tananyagokat és virtuális kiállításokat hozott létre, amelyek az iskolai oktatás kiegészítéseként is alkalmazhatók. Ezek a digitális anyagok lehetővé teszik, hogy a diákok a múzeumlátogatást megelőzően megismerkedjenek az adott témával, illetve a látogatás után is visszatérjenek az elsajátított ismeretekhez. Az előzetes felkészítés során például rövid online feladatok vagy kvízek segítik az alapfogalmak megismerését, míg az utólagos feldolgozást további interaktív feladatok támogatják.

A digitális eszközök használata hozzájárul a kompetenciaalapú tanulás erősítéséhez is. Az interaktív feladatok gyakran csoportmunkában zajlanak, ami fejleszti a diákok együttműködési készségét és kommunikációját. Emellett a problémamegoldó gondolkodás és a kritikai szemlélet is fejlődik, mivel a tanulók nem csupán passzív befogadói az információknak, hanem aktív módon dolgozzák fel azokat. A digitális platformok lehetőséget biztosítanak arra is, hogy a tanulók saját tempójukban haladjanak, illetve az egyes feladatok során azonnali visszajelzést kapjanak.

Fontos azonban, hogy a múzeumpedagógiai gyakorlatban a digitális technológia nem öncélúan jelenik meg. A múzeum szakemberei arra törekednek, hogy a digitális tartalmak mindig

szorosan kapcsolódjanak a kiállítási tárgyakhoz és a bemutatott történeti vagy kulturális témákhoz. A cél az, hogy a technológia a tanulási folyamatot támogassa, miközben a látogatók számára továbbra is a műtárgyakkal való közvetlen találkozás marad a múzeumi élmény központi eleme.

Forrás: Földi, V. (2022). Múzeumpedagógiai jó gyakorlatok a Dobó István Vármúzeumban. In H. Buda (Szerk.), Korszerű pedagógiai módszerek. Suliszerviz Pedagógiai Intézet. https://kiadvany.suliszerviz.com/kiadvanyok/33-kiadvany-2022/1580-2022-foeldi-viktoria_muzeumpedagogiai-jo-gyakorlatok-a-dobo-istvan-varmuzeumban (letöltés: 2026. március 3.)

3. Jógyakorlat hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához

A múzeumpedagógia és a drámapedagógia integrációjának gyakorlati megvalósítását mutatatom be a Janus Pannonius Múzeum egy projektjén keresztül. A múzeumi tanulási környezet és az élménypedagógiai eszköztár együttes alkalmazása jelenik meg náluk, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók helyzetére.

A drámapedagógiai módszerek különösen hatékony eszközt jelentenek a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók fejlődésének és társadalmi beilleszkedésének támogatásában, olyan tanulási környezetet teremtenek, amely a hagyományos frontális oktatással szemben az élményre, az együttműködésre és az aktív részvételre építenek. A múzeumi drámapedagógiai foglalkozások során a tanulók nem passzív befogadóként vesznek részt a tanulási folyamatban, hanem saját tapasztalataikon keresztül dolgozzák fel a bemutatott témákat, ami jelentősen növeli motivációjukat és tanulási sikerélményüket.

A dramatikus módszerek egyik legfontosabb hatása az önbizalom és az önkifejezési képesség erősítése. A szerepjátékok és improvizációs gyakorlatok során a tanulók különböző szerepekbe helyezkedhetnek, ami lehetőséget ad arra, hogy biztonságos keretek között fejezzék ki gondolataikat és érzéseiket. Ez különösen fontos azoknál a tanulóknál, akik a hagyományos tanulási helyzetekben gyakran kudarcokat élnek meg. A dramatikus tevékenységek során a sikerélmény és a pozitív visszajelzés erősíti az önértékelést és a tanulási motivációt.

Az alkalmazott módszerek elősegítik az empátia és a társadalmi érzékenység fejlődését. Amikor a diákok különböző szerepekbe lépnek, lehetőségük nyílik arra, hogy más emberek nézőpontját is megértsék. A szerepjátékok során a tanulók megtapasztalhatják, hogy egy

adott helyzetben milyen döntéseket hozhattak a múlt szereplői, illetve milyen következményekkel járhatnak bizonyos cselekedetek. Ez a perspektíva-váltás segíti a társadalmi problémák mélyebb megértését, valamint a tolerancia és az elfogadás erősödését.

A tanulmány rámutat arra, hogy a múzeumi drámapedagógiai programok hozzájárulnak a befogadó tanulási környezet kialakításához. Az élményalapú, kooperatív és kreatív módszerek segítik a tanulók társas kapcsolatainak erősödését, önbizalmuk növekedését és kommunikációs készségeik fejlődését. Ennek eredményeként a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók számára is könnyebbé válik a közösségbe való beilleszkedés, valamint a kulturális és társadalmi értékekhez való kapcsolódás.

Forrás: Tárkányi, E. (Szerk.). (2013). *Játszd el magad! Drámapedagógia a múzeumban – A Janus Pannonius Múzeum mintaprojektje*. Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ. https://mokk.skanzen.hu/admin/data/file/20200103/mp_kiadva-nyok_3.pdf (letöltés: 2026. március 12.)

4. A mesék pedagógiai szerepe a Magyar Mesemúzeum múzeumpedagógiai foglalkozásaiban

A Magyar Mesemúzeum múzeumpedagógiai programja olyan komplex oktatási modellt képvisel, amely a mesék narratív világát használja fel a tanulási folyamat támogatására. A dramatikus játék, a közös alkotás és a kooperatív feladatok alkalmazása révén a foglalkozások hozzájárulnak ahhoz, hogy a múzeumi tanulás élményszerű, kreatív és személyes tapasztalattá váljon a gyermekek számára.

A látogatók a kiállítás három termén keresztül egyfajta „meseutat” járnak be, amely során a mesék jellegzetes motívumait – próbákat, akadályokat és a jutalom megszerzését – tapasztalhatják meg. A mesék feldolgozása során a résztvevők saját belső képeiket és élményeiket használják fel: a történeteket eljátszhatják, lerajzolhatják vagy újraalkothatják. Ez a megközelítés elősegíti a kreativitás fejlődését, valamint a történetek személyes értelmezését.

A múzeum foglalkozásai különböző tematikus programok köré szerveződnek. Az egyik legismertebb program a „Mesehősök hétpróbája”, amely során a gyermekek a mesehősök útját követve különböző feladatokat teljesítenek. A foglalkozás során olyan kérdések kerülnek előtérbe, mint hogy milyen tulajdonságok tesznek valakit hőssé, és hogyan fejleszthetők ezek a tulajdonságok a mindennapi életben. A feladatok célja az önismeret erősítése, a kitartás és az együttműködés fejlesztése.

A foglalkozások másik típusa a dramatikus mese értelmezésére épül. Például a Hófehérke történetét feldolgozó program során a gyermekek közösen újrátjátszák a történet egyes jeleneteit. A dramatikus feldolgozás során a mesében megjelenő érzelmi és erkölcsi dilemmák – például a kitaszítottság, a befogadás vagy az engedelmesség kérdése – kerülnek a középpontba. A pedagógiai cél az, hogy a gyermekek védett, játékos közegben beszélhessenek ezekről az élményekről és érzelmekről.

Az úgynevezett óriás társasjáték típusú foglalkozások során a résztvevők csapatokban haladnak végig a feladatokon, miközben különböző próbákat teljesítenek. A játék célja nemcsak a mesék világának megismerése, hanem a csoportkohézió és az együttműködési készségek fejlesztése is.

A Mesemúzeum egyik alapvető célja, hogy az óvodás és kisiskolás korosztály számára vonzóvá tegye a múzeumlátogatást, ezáltal elősegítve, hogy a múzeumi környezet természetes és ismerős közeggé váljon számukra. A másik cél, hogy már a korai gyermekévekben – akár 3–4 éves kortól – elősegítse az olvasástanulást és az irodalmi befogadás megalapozását. Ennek érdekében a gyermekek életkorához igazodó ismeretekkel és élményekkel támogatja az irodalomhoz való pozitív viszony kialakulását, valamint érzelmi alapot teremt az olvasás iránti érdeklődéshez. Hatéves kortól a programok középpontjában a nyelvi tudatosság fejlesztése, a beszéd- és szövegértési készségek erősítése, valamint az ehhez szükséges kompetenciák kialakítása állnak. A foglalkozások egyúttal arra törekednek, hogy élményszerű találkozást biztosítsanak a klasszikus és kortárs gyermekirodalmi alkotásokkal, ezáltal hosszú távon elkötelezzék a fiatal látogatókat az olvasás és az irodalom iránt.

Forrás:

Kárpáti, E. (2016). *Éld át, értsd meg, alkossd újra! A Magyar Mesemúzeum és Meseműhely komplex programja*. Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ. <https://mökk.skanzen.hu/a-magyar-mese-muzeum-es-muhely-komplex-programja> (letöltés: 2026. március 15.)

Magyar Mesemúzeum és Meseműhely. (é. n.). *Foglalkozásaink*. <https://mesemuzeum.hu/hu/foglalkozasaink> (letöltés: 2026. március 15.)

5. Innovatív múzeumpedagógiai módszerek a londoni Természettudományi Múzeumban

A londoni Természettudományi Múzeum a világ egyik legjelentősebb természetrajzi gyűjteményével rendelkező intézmény. A 18. században alapított British Museumból vált

ki, és ma London South Kensington városrészében működik. Gyűjteménye mintegy 70 millió példányt tartalmaz, köztük ásványokat, ősmaradványokat, növényeket és állatokat. A múzeum nemcsak kiállítóhely, hanem kutatóintézet is: több száz kutató dolgozik benne, akik a klasszikus rendszertani kutatásoktól a globális problémákig számos témával foglalkoznak. A múzeum tudatosan hangsúlyozza a tudomány és a társadalom kapcsolatát, és azt, hogy a gyűjtemények a természeti örökség megőrzésében is kulcsszerepet játszanak. A múzeumpedagógiai tevékenység központi fogalma a „tanulás”. A múzeum kommunikációjában az oktatás helyett inkább a tanulási tapasztalatok kialakítására helyezik a hangsúlyt. A kiindulópont az, hogy a látogatók különböző háttérrel, motivációval és tanulási stílussal érkeznek, ezért sokféle módon kell megszólítani őket.

A múzeum két kiemelkedő múzeumpedagógiai tere a “Kutass!” (Investigate) és a “Gubó” (Cocoon), amelyek a látogatók aktív tanulását és a tudományos gondolkodás megtapasztalását szolgálják.

A Kutass! egy felfedező terem, amely elsősorban a 6–14 éves korosztály számára készült. A laboratóriumra emlékeztető térben a látogatók valódi természettudományos példányokat vehetnek kézbe, mikroszkópokkal és különféle vizsgálati eszközökkel dolgozhatnak. A tárgyak sokszor nincsenek felcímkézve, így a résztvevők saját megfigyeléseik és kérdéseik alapján próbálhatják azonosítani őket. A foglalkozások célja, hogy a gyerekek megtapasztalják a tudományos kutatás folyamatát: kérdéseket tegyenek fel, hipotéziseket alkossanak, majd a bizonyítékok alapján következtetéseket vonjanak le.

A Gubó (Cocoon) a Darwin Központ része, ahol a látogatók betekintést nyerhetnek a múzeum kutatómunkájába. Az interaktív kiállítás során preparátumok, multimédiás eszközök és érintőképernyős programok segítségével ismerhetik meg a biodiverzitás kutatásának módszereit. A látogatók nemcsak a gyűjtemények egy részét láthatják, hanem azt is megtudhatják, hogyan dolgoznak a kutatók, hogyan azonosítják a példányokat, és milyen szerepet játszanak ezek a kutatások a természet megértésében. A program célja, hogy közelebb hozza a tudományos kutatás világát a nagyközönséghez, és bemutassa a múzeum élő kutatóintézeti jellegét.

A múzeum pedagógiai kínálata sokféle módszert alkalmaz. Ilyen például a „kutató hátizsák”, amelyet a gyerekek kölcsönözhetnek a látogatás idejére. A hátizsákban távcső, jegyzetlapok és egyszerű feladatok találhatók, amelyek segítik a kiállítás felfedezését. Egy másik módszer a szerepjáték: a kiállítóteremben dolgozó munkatársak vagy önkéntesek például kutatóként vagy felfedezőként lépnek a látogatók elé, és beszélgetésekkel, tárgybemutatókkal segítik a tanulást. A múzeum gyakran használ vitára épülő foglalkozásokat is, amelyekben a diákok különböző

tudományos nézőpontokat képviselve érvelnek egy adott kérdésben. Ezek a programok a kritikus gondolkodást és a tudományos érvelést fejlesztik.

A londoni múzeum módszerei több szempontból is inspirálták a magyar múzeumi gyakorlatot. Magyarországon elsősorban a szerepjátékok, az interaktív foglalkozások és a projekt-alapú tanulási formák adaptációja jelent meg. Például a Magyar Természettudományi Múzeumban a Múzeumok Éjszakája rendezvényeken gyakran alkalmaznak olyan programokat, ahol a múzeumi munkatársak vagy hallgatók különböző történelmi vagy tudományos szerepekben kommunikálnak a látogatókkal. Emellett egyre több hazai intézmény törekszik arra, hogy a kiállításokat ne pusztán információközlő térként, hanem aktív tanulási környezetként használja.

Forrás: **Vásárhelyi, T.** (2010). A londoni Természettudományi Múzeum (The Natural History Museum, London). In I. Bereczki - I. Sági (Szerk.), *Tudás és gyakorlat: Múzeumpedagógiai módszerek – európai példák és hazai alkalmazások* (97–122 o.). Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Képzési Központ.

6. A „Téli ünnepkör” online kiállítás példája

A digitális múzeumpedagógia hazai megvalósulásának egyik szemléletes példája a „Téli ünnepkör” online kiállítás, amely a Néprajzi Múzeum digitális tartalmi közé illeszkedve mutatja be a hagyományos ünnepekhez kapcsolódó népszokásokat. Az ilyen típusú online kiállítások lehetővé teszik, hogy a múzeumok gyűjteményei és tudásanyagai a fizikai tértől függetlenül is hozzáférhetővé váljanak, így támogatva az oktatási célú felhasználást. A „Téli ünnepkör” digitális felület tematikusan rendszerezi az adventi és karácsonyi időszakhoz, valamint a farsangi hagyományokhoz kapcsolódó ismereteket. A tartalom nem csupán leíró jellegű, hanem vizuális és multimédiás elemekkel – például képekkel, archív anyagokkal – segíti a megértést, ezáltal élményszerűbbé téve a tanulást. Az ilyen felépítés jól illeszkedik a digitális múzeumpedagógia céljaihoz, hiszen komplex módon támogatja az információfeldolgozást és az élményszerű ismeretszerzést.

Pedagógiai szempontból kiemelendő, hogy az online kiállítások – így ez a példa is – rugalmasan beépíthetők a tanítási folyamatba. Használhatók önálló tanulásra, tanórai szemléltetésre vagy projekt munkák alapjaként is. A digitális formátum lehetőséget ad arra, hogy a tanulók saját tempójukban haladjanak, miközben a tartalom strukturáltsága segíti a rendszerezett tudásszerzést. A „Téli ünnepkör” ennek megfelelően nemcsak ismeretközlő felületként értelmezhető,

hanem olyan oktatási eszközként is, amely a hagyományos kultúra közvetítését korszerű, digitális környezetben valósítja meg. A Néprajzi Múzeum további három témában várja az általános és középiskolás korosztályba tartozó diákcsoportokat: a Határon túl 5-6. osztályosokkal, Tárgyas ragozás 5-12. osztályosokkal, Vikár nyomában 7-8. osztályosokkal.

Forrás: Néprajzi Múzeum. (n.d.). *Téli ünnepkör*. <https://teliunnepkor.neprajz.hu/> (letöltés: 2026. március 27.)

„A Pásztorlányka rajzai” online foglalkozás

A Ludwig Múzeum múzeumpedagógusai a pandémia időszakában a gyűjteményükhöz kapcsolódó foglalkozásaikat úgy alakították át, hogy azok otthoni, egyéni munka során szolgálják a műalkotások és a kortárs művészet befogadását. Az alkotó jellegű munkát a gyerekek/fiatalkok életkori sajátosságaihoz és speciális igényeihez igazították. Ebben az időszakban készült foglalkozások közül néhány ma is elérhető a múzeum honlapján.

Ilyen a 6 - 10 éves korosztálynak készült „A Pásztorlányka rajzai” című foglalkozás, amely jól szemlélteti, hogyan lehet a művészeti tartalmakat élményszerű, interaktív módon közvetíteni a digitális térben. A foglalkozás középpontjában egy történet áll, amely végigvezeti a tanulókat különböző művészeti alkotásokon. A narratív keret – a pásztorlányka utazása – lehetővé teszi, hogy a résztvevők ne pusztán szemlélői, hanem aktív alakítói legyenek a tanulási folyamatnak. A történethez kapcsolódó feladatok – rajzolás, hajtogatás, kiegészítés vagy színezés – fejlesztik a kreativitást, a vizuális gondolkodást és a problémamegoldó képességet. A digitális múzeumpedagógia szempontjából különösen fontos, hogy a program nem csupán információközlésre törekszik, hanem komplex élményt nyújt. A tanulók a műalkotások értelmezését saját alkotótevékenységükön keresztül mélyítik el, miközben játékos formában kapcsolódnak a kiállított művekhez. Ez a módszer jól illeszkedik a konstruktivista tanuláselméletre, amely szerint a tudás aktív tevékenység során épül fel.

További erőssége a programnak, hogy egyszerű eszközökkel – papír, ceruza, színesek – is megvalósítható, így könnyen beépíthető akár tanórai, akár otthoni tanulási környezetbe. A foglalkozás végén a résztvevők visszacsatolást is adhatnak alkotásaik elküldésével, ami tovább erősíti a bevonódást és a személyes kapcsolatot a múzeummal.

Összességében „A Pásztorlányka rajzai” című online foglalkozás jól példázza, hogy a digitális múzeumpedagógia nem csupán a tartalmak online hozzáférhetővé tételét jelenti, hanem

olyan interaktív, élményalapú tanulási környezet kialakítását is, amely hatékonyan támogatja a művészeti nevelést és a tanulók aktív részvételét.

Forrás: Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum. (n.d.). *Pásztorlányka rajzai*.

<https://www.ludwigmuseum.hu/pasztorlanyka-rajzai> (letöltés: 2026. március 30.)

Babos Máté: A NotebookLM mint pedagógiai segédeszköz

Forrásalapú mesterséges intelligencia az általános és középiskolai gyakorlatban

Absztrakt. A generatív mesterséges intelligencia (a továbbiakban: GMI) megjelenése új helyzetbe hozta a pedagógusokat. Egyszerre kell megismerniük az új eszközöket, kritikusan értékelniük lehetőségeiket, és beépíteniük őket a tanítási gyakorlatba. Jelen tanulmány a Google által fejlesztett NotebookLM nevű, forrásalapú GMI eszközt mutatja be a hazai és a diaszpórában tanító magyar pedagógusok számára. A cikk először röviden áttekinti a GMI oktatási alkalmazásának legfrissebb szakirodalmi vonulatait, majd lépésről lépésre, gyakorlati példákon keresztül vezeti be az olvasót a NotebookLM funkcióiba, a forrásgyűjtemények összeállításától az automatikus összefoglalóig, az audio overviewtől a vizuális elmetérképig. A példák kifejezetten általános és középiskolai pedagógusok mindennapi munkájához kapcsolódnak, külön kitérve a hétvégi magyar iskolák sajátos helyzetére. A tanulmány zárása a kritikai szempontokat (forráshűség, adatvédelem, magyar nyelvi támogatás) és a felelős használat alapelveit foglalja össze.

Kulcsszavak: NotebookLM, generatív mesterséges intelligencia, RAG, digitális pedagógia, diaszpóra, tananyagfejlesztés, differenciálás

1. Bevezetés

A pedagógus mindennapi munkájának nagy részét (gyakran észrevétlenül) szövegekkel végzett tevékenység tölti ki: tankönyvi fejezetek értelmezése, kiegészítő olvasmányok kiválasztása, dolgozatkérdések megfogalmazása, projektzáró összefoglalók készítése, szülői tájékoztatók megírása. A 2022 végén megjelent ChatGPT, majd az azt követő generatív rendszerek hulláma e munka jelentős részét érintette, mivel hirtelen elérhetővé vált egy olyan eszköz, amely néhány másodperc alatt képes szövegeket átfogalmazni, összefoglalni vagy létrehozni. A pedagógustársadalom kezdeti reakciói a lelkes kíváncsiságtól a komoly aggodalomig terjedtek (Horváth, 2023; OECD, 2023).

Mára a kérdés nem az, hogy használjuk-e ezeket az eszközöket, hanem az, hogy miként építsük be őket a pedagógiai gyakorlatba úgy, hogy az ne menjen sem a tanulói munka önállóságának, sem a hiteles tudásátadásnak a rovására. Jelen tanulmány egy olyan eszközt mutat be,

amely éppen ebben a kérdésben kínál sajátos választ. A Google NotebookLM nevű alkalmazása a generatív mesterséges intelligencia egy szűkebb, forrásalapú változatát képviseli. A felhasználó (jelen esetben pedagógus) által feltöltött dokumentumokra szorítkozva válaszol, így használata átláthatóbb és kontrollálhatóbb, mint az általános célú modelleké.

A tanulmány célközönsége a hazai és a diaszpórában tanító magyar pedagógus, aki nem feltétlenül informatikatanár, és nem rendelkezik mély technikai háttérrel, de szeretné munkáját korszerű eszközökkel támogatni. Ennek megfelelően a cikk a szakirodalmi alapozás után gyakorlati, követhető példákra épít, és kerül a szakzsargont.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1 A generatív mesterséges intelligencia és az oktatás

A mesterséges intelligencia oktatási felhasználása nem új keletű kutatási terület; az adaptív tanulási rendszerek és intelligens tutorok már a 2000-es évek elejétől megjelentek a szakirodalomban (vö. Molnár, 2011; Buda, 2017). Azonban 2022 után, amikor megjelent a ChatGPT 3.5-ös verziója, egy minőségi változás történt. A nagy nyelvi modellek (large language models, LLM-ek) tömeges elérhetősége révén a generatív MI az átlagos pedagógus íróasztaláig is eljutott. Ethan Mollick (2024) Co-Intelligence című munkájában az MI-t olyan „munkatársként” jellemzi, amely nem helyettesíti, hanem kiegészíti az emberi szakembert; az oktatási alkalmazás kulcsa szerinte a tanári instrukció minősége és pedagógiai kerete (Mollick & Mollick, 2023). Salman Khan (2024) hasonló álláspontot képvisel; a Brave New Words című kötetben az MI-t mint személyre szabható tutort mutatja be, amely különösen a heterogén osztálytermekben kínálhat új lehetőségeket a differenciálásra. A nemzetközi szervezetek e potenciált egyszerre ismerik el és figyelmeztetnek a kockázatokra. Az UNESCO (2023) és az OECD (2023) iránymutatásai a felelős, átlátható és emberközpontú használatot helyezik előtérbe, kiemelve a tanári autonómia, az adatvédelem és a forrásokra épülő tudás fontosságát.

A magyar nyelvű szakirodalomban a generatív MI oktatási megjelenésével kapcsolatban Horváth László (2023, 2024) feltáró szakirodalmi áttekintést, illetve a pedagógiai tervezésben kínálkozó lehetőségeket bemutató tanulmányt is közölt; a felsőoktatás oldaláról pedig Dringó-Horváth és munkatársai (2022) az oktatói digitális kompetenciák, T. Nagy, Rajki és Dringó-Horváth (2025) a hallgatói MI használat empirikus feltérképezésével járulnak hozzá a kérdéshez. A korábbi IKT pedagógiai munkák közül megkerülhetetlen Ollé és munkatársai (2013) kötete. Megközelítésük szerint az új eszközöket a tanulási célok és a tanári szerep felől érdemes megítélni, emiatt én is ezt a szempontot követem a NotebookLM bemutatásakor.

2.2 A forrásalapú megközelítés (RAG)

A nagy nyelvi modellek egyik közismert gyengesége a hallucináció, amikor a modell magabiztos hangnemben fogalmaz meg olyan állításokat is, amelyeknek nincs valós alapjuk. E probléma egyik kezelési módját kínálja a forrásalapú megközelítés (retrieval-augmented generation, RAG) (Lewis et al., 2020). Mivel a modell nem a saját, képzés során tanult „emlékezetére” támaszkodik, hanem egy számára megadott dokumentumhalmazra, így mielőtt választ generálna, kikeresi a releváns részleteket a forrásokból, és kifejezetten azokra alapozva fogalmaz.

Pedagógiai szempontból ez a megközelítés három lényeges előnnyel jár. Egyrészt átlátható; a válasz visszavezethető a forrásra, és a felhasználó ellenőrizheti az állításokat. Másrészt a tanár dönti el, mi az „elfogadott tudásbázis”, vagyis nem a modell általános internetes ismereteivel dolgoznak, hanem például egy tankönyvi fejezettel vagy egy kortárs tanulmány szövegével. Harmadrészt pedig a tanuló nem az egész internetet kapja válaszul, hanem a feladat szempontjából lényeges szövegrészleteket. A NotebookLM e megközelítés egyik legkidolgozottabb, oktatási célra is kifejezetten ajánlható megvalósítása (Martin & Johnson, 2023).

3. A NotebookLM bemutatása

A NotebookLM a Google által 2023-ban bemutatott, 2024-ben világszerte (több mint 200 országban) elérhetővé vált tanulási, tanítási és kutatói asszisztens. Az eszköz a notebooklm.google.com címen, ingyenes Google fiókkal érhető el; használatához webböngészőn kívül semmi másra nem lesz szükségünk. Magyarországon és a legtöbb országban szabadon hozzáférhető, és magyar nyelvű forrásokat is tökéletesen kezel.

A működés alapegysége a jegyzetfüzet, vagyis notebook. Egy jegyzetfüzetbe a pedagógus saját maga tölt fel forrásokat (jelen cikk írásakor az ingyenes változatban jegyzetfüzetenként 50, az előfizetéses Plus/Pro csomagban 300, az Ultra csomagban 600 forrás tölthető fel; forrásonként legfeljebb 500 000 szó [és 200 MB]). Elfogadott bemenetek például a PDF-ek, Word-dokumentumok, szövegfájlok, Google Docs fájlok, weboldalak URL-jei, YouTube videók (a feliratokon keresztül), valamint akár tanári hangfelvételek. A forrás(ok) feltöltése után válik a NotebookLM „aktívvá”. A chatablakban kérdéseket tehetünk fel a forrásokról, és a rendszer a válaszban tételesen megjelöli, hogy melyik forrásból, konkrétan melyik részből, paragrafusból származik az állítás.

Fontos kiemelni, hogy a NotebookLM alapvetően kizárólag a feltöltött forrásokra építve válaszol; ha az adott kérdés nem szerepel a forrásokban, a rendszer ezt jelzi és nem talál ki választ

(azonban így is ad rá választ alkalmanként, amit jelez, például: „*Felhívom a figyelmet, hogy az alábbi válasz nem a megadott forrásokból származik, így érdemes lehet függetlenül is ellenőrizned*”). Ez a viselkedés alapvetően különbözik az általános célú chatbotokétól, és (pedagógiai) szempontból az egyik legfontosabb erénye.

4. Gyakorlati felhasználás pedagógiai példákkal

A következőkben hat tipikus pedagógiai felhasználási helyzetet mutatok be, rövid lépéssorral és egy-egy konkrét osztálytermi példával. A példák általános és középiskolai szintre, valamint a diaszpóra hétvégi magyar iskoláinak helyzetére is kitérnek.

4.1 Forrásgyűjtemény és tananyag rendezése

Lépések: (1) hozzunk létre új jegyzetfüzetet a témához (pl. „Petőfi Sándor - kötelező és ajánlott olvasmányok”), (2) töltsük fel a tankönyvi fejezetet PDF-ben, két-három szakirodalmi cikket, néhány válogatott verset és egy életrajzi szócikket, (3) kérjünk a NotebookLM-től tartalmi áttekintést („Foglald össze, milyen tematikus csomópontok rajzolódnak ki Petőfi szabadságfelfogásáról a feltöltött forrásokban”). A válaszban kapott állítások mindegyike kattintható forráshivatkozással kerül vissza a szöveghez, így a tanár áttekintheti, hogy valóban azt írta a NotebookLM, amit a saját anyaggyűjtemény is tartalmaz.

Példa:

11. és 12. osztályban például az érettségi felkészítés időszakában külön jegyzetfüzetet hozhatunk létre minden fő témakörhöz; a feltöltött anyagok közé kerülhetnek a tankönyvi szövegek, saját jegyzetek és a korábbi évek érettségi feladatsorai. Az érettségi előtti hetekben így a feltett kérdésekre (pl. „Milyen jellemző érettségi feladattípusok kapcsolódnak a felvilágosodás témaköréhez?”) a saját, ellenőrzött forrásainkból kaphatunk azonnali áttekintést.

4.2 Differenciálás és szövegátalakítás

A NotebookLM kérhető arra is, hogy ugyanazt a tartalmat különböző szinteken mutassa be. Egy tudományos cikk vagy tankönyvi szakasz feltöltése után a tanár megfogalmazhat olyan kéréseket, mint „Készíts összefoglalót a 7. osztályos diákok számára, legfeljebb 200 szóban, hétköznapi nyelven”, vagy „Magyarázd el a fotoszintézis lényegét egy 5. osztályos tanuló szintjén, két konkrét hétköznapi példával”. Ez a funkció különösen értékes a heterogén osztályokban, ahol egyazon tananyagból más-más szövegszintre van szükség.

Példa:

Biológiából a sejtmagi osztódás témakörében három változatot készíthetünk a diákoknak egy közös szakirodalmi forrásból: egy egyszerűsített, képes magyarázatot a tanulási nehézséggel küzdő diákoknak; egy középszintű, érettségi-szintű leírást; valamint egy emelt szintű, fogalmilag pontos összegzést a versenyre készülőknek. A teljes folyamat (feltöltés, három különböző prompt, ellenőrzés) körülbelül húsz percet vesz igénybe.

4.3 Audio overview – hangos összefoglaló

A NotebookLM egyik leglátványosabb funkciója az audio overview (~hangos összefoglaló), amely a feltöltött forrásokból egy körülbelül 10-20 perces, kétszereplős, podcastszerű hangfelvételt készít. Angol nyelven a 2024 decemberében bevezetett interaktív módban (interactive mode) be is tudunk „kapcsolódni” a beszélgetésbe és kérdéseket tehetünk fel az AI előadóknak.

Példa:

9. évfolyamon történelemórán a középkori városfejlődés témaköréhez feltöltünk egy 3-4 oldalas tankönyvi összefoglalót, egy korabeli várostérkép magyarázó szövegét, valamint egy rövid kiegészítő olvasmányt egy konkrét város (például Buda vagy Sopron) példájáról. A NotebookLM ezekből egy 10-15 perces, beszélgetésszerű hangfelvételt készít, amelyet a diákok hazafelé, otthon vagy ismétlésképpen meghallgathatnak. A hangos összefoglaló nem helyettesíti a szöveg olvasását, de új belépési pontot kínál a tananyaghoz, és különösen hasznos azoknak a diákoknak, akik a hallás utáni feldolgozást részesítik előnyben.

4.4 Mind Map – vizuális gondolattérkép

A gondolattérkép (mind map) funkciója a feltöltött forrásokból automatikusan készít egy ágrajzszerű, kibontható vizuális összegzést. A diák vagy a tanár kattintással bonthatja ki az egyes ágakat, és minden részletre kérhet kiegészítő magyarázatot.

Példa:

A reformkor témakörében a feltöltött tankönyvi fejezet és néhány kiegészítő forrás alapján a gondolattérkép kirajzolja a fő csomópontokat: politikai programok, gazdasági reformelképzelések, nyelvújítás, kulturális élet (ezeken belül pedig a fontosabb személyek és

események). A diákok a saját jegyzetkészítésüket erre a vázra építhetik, vagy ellenőrizhetik, hogy a saját jegyzeteikből nem maradt-e ki egy fontos csomópont.

4.5 Több tankönyvi forrás összehasonlítása

A NotebookLM különösen jól használható akkor is, ha ugyanazt a témát több (tankönyvi vagy szakirodalmi) forrásban szeretnénk összehasonlítani. Egy 8. évfolyamos földrajzórán pl. a klímaváltozás témaköréhez feltölthető a tankönyvi fejezet, az IPCC összefoglaló néhány magyar nyelvű részlete és egy aktuális hír; majd kérhető: „Mely érvek jelennek meg mindhárom forrásban közösen, és mely érvek csak az egyikben?” A NotebookLM forrásonként, mondatszintű hivatkozással mutatja meg az átfedéseket és az eltéréseket, amit a tanár osztálytermi vitaindítóként is használhat.

Példa:

Természettudományos órán egy közismert kísérlet (pl. Galilei lejtős kísérlete) többféle tankönyvi leírását összevetve a diákok jól láthatják, hogy ugyanazt a kísérletet különböző hangsúllyal, részletességgel és kontextusban tárgyalják a szerzők. A NotebookLM által generált összehasonlító táblázat (amit egyszerűen le lehet kérni a chatben vagy a studióban) jó kiindulópont a forráskritika tanításához.

4.6 Diaszpóra-pedagógiai alkalmazások

A diaszpórában tanító magyar pedagógusok többsége heti egy-két alkalommal találkozik a tanulóival, gyakran erősen heterogén korosztály összetételben, és a magyar nyelvű források, tankönyvek elérhetősége is szűkebb, mint Magyarországon. A NotebookLM e környezetben különösen jól használható.

Példa:

A Toldi feldolgozásához egyetlen jegyzetfüzetbe rendezzük a Toldi szövegét, egy életrajzi vázlatot Arany Jánosról, két régebbi tanulmányt és egy kortárs ifjúsági feldolgozás részleteit. Ebből percek alatt három különböző feladat készíthető: (a) szókincsjegyzék az otthon kevésbé erős magyar nyelvű családokból érkező diákoknak; (b) középszintű olvasónapló-vázlat a főszereplőkről és helyszínekről; (c) projektkérdések az erősebb csoportnak, akik akár saját adaptációt is készíthetnek. A pedagógus a tartalmi döntéseket (mi kerüljön kiemelt meg-

beszélésre, mi maradjon ki) természetesen továbbra is maga hozza meg. Hasonló logikával állítható össze egy nemzeti ünnepre (például március 15-e, október 23-a) szóló, életkorra hangolható tananyag is.

5. Korlátok és pedagógiai megfontolások

Bármilyen ígéretes is a NotebookLM, használatához néhány alapvető korlátot tisztázni kell. Először is, az eszköz nem tévedhetetlen. Bár a forráshűsége lényegesen jobb, mint az általános célú nyelvi modelleké, a tanári ellenőrzés továbbra sem elhagyható; különösen évszámok, idézetek és összefüggések pontosságát érdemes visszanezni a hivatkozott forrásszakaszban. Másodszor, a feltöltött tartalmak a Google szervereire kerülnek; iskolai vagy diákmunkák feltöltése előtt érdemes tájékozódni a helyi adatvédelmi szabályokról (különös tekintettel a GDPR-ra az EU-ban), és kerülni a személyes adatok indokolatlan feltöltését. Harmadszor, a magyar nyelvi minőség jó, de nem hibátlan; az írott válaszok színvonala jellemzően magas, a hangos összefoglalókban (audio overview) viszont előfordulhatnak kiejtésbeli tévesztések. Végül, az eszköz csak akkor működik jól, ha a feltöltött források is jó minőségűek; gyenge bemenetből gyenge összefoglaló lesz.

Fontos megemlíteni, hogy a NotebookLM nem keresőmotor (mint például a Perplexity), és nem is általános tudásbázis; nem helyettesíti a könyvtári vagy szakirodalmi keresést. Bár a keresés és a „deep research” (mélykeresés) funkciójával az interneten is képes új forrásokat ajánlani, valódi haszna nem itt rejlik. Az eszköz akkor a leghatékonyabb, ha már megvannak azok a források, amelyekkel dolgozni szeretnénk. Ekkor segít a feldolgozásukban, az összegzésükben, illetve abban, hogy kérdéseket tehessünk fel nekik. Ezért különösen jól használható tananyag-fejlesztéshez, órai felkészüléshez, projektmunka kíséréséhez és differenciált feladatkiejtéshez. Pedagógiai szempontból legfontosabb a tanári ítélet és felelősség megőrzése. A NotebookLM nem helyettesíti a tanárt, hanem segít neki. A végső pedagógiai döntéseket (mit tanítsunk, hogyan és milyen mélységig) továbbra is az ember hozza meg. A tanulói munkában fontos a transzparencia; érdemes nyíltan beszélni arról, mikor használtunk MI segédletet, és a diákoknak megtanítani, hogyan tudják kritikusan értékelni a kapott válaszokat (Mollick & Mollick, 2023; Horváth, 2024).

Irodalomjegyzék

Buda András (2017): *IKT és oktatás. Együtt vagy egymás mellett?* Belvedere Meridionale, Szeged. https://www.researchgate.net/publication/315480985_IKT_es_oktatas

- Dringó-Horváth Ida, T. Nagy Judit & Weber Andrea (2022): Felsőoktatásban oktatók digitális kompetenciáinak fejlesztési lehetőségei. *Educatio*, 30. évf. 3. sz., 496–507. <https://doi.org/10.1556/2063.30.2021.3.9>
- Horváth László (2023): Feltáró szakirodalmi áttekintés a mesterséges intelligencia oktatási használatáról. *Pannon Digitális Pedagógia*, 3. évf. 1. sz., 5–17. <https://doi.org/10.56665/PADIPE.2023.1.1>
- Horváth László (2024): A mesterséges intelligencia lehetőségei és kihívásai a pedagógiai tervezés folyamatában. *Educatio*, 33. évf. 1. sz., 34–45. <https://doi.org/10.1556/2063.33.2024.1.4>
- Khan, Salman (2024): *Brave New Words: How AI Will Revolutionize Education (and Why It's a Good Thing)*. Viking, New York. <https://doi.org/10.1080/00131911.2025.2533064>
- Lewis, Patrick et al. (2020): Retrieval-Augmented Generation for Knowledge-Intensive NLP Tasks. *Advances in Neural Information Processing Systems*, 33, 9459–9474. <https://arxiv.org/abs/2005.11401>
- Martin, Raiza & Johnson, Steven (2023): NotebookLM: How to try Google's experimental AI-first notebook. *Google Blog*, 2023. július 12. <https://blog.google/technology/ai/notebooklm-google-ai/>
- Mollick, Ethan (2024): *Co-Intelligence: Living and Working with AI*. Portfolio, New York. ISBN 978-0593716717
- Mollick, Ethan & Mollick, Lilach (2023): Assigning AI: Seven Approaches for Students, with Prompts. *The Wharton School Working Paper*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2306.10052>
- Molnár Gyöngyvér (2011): Az információs-kommunikációs technológiák hatása a tanulásra és oktatásra. *Magyar Tudomány*, 172. évf. 9. sz., 1038–1047. https://epa.oszk.hu/00600/00691/00093/pdf/mtud_2011_09_1038-1047.pdf
- OECD (2023): *OECD Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/c74f03de-en>
- Ollé János, Papp-Danka Adrienn, Lévai Dóra, Tóth-Mózer Szilvia & Virányi Anita (2013): *Ok-tatásinformatikai módszerek. Tanítás és tanulás az információs társadalomban*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. https://www.eltereader.hu/media/2013/11/Olle2_okt-inform_READER.pdf
- T. Nagy, J., Rajki, Z., & Dringó-Horváth, I. (2025). Mesterséges intelligencia a felsőoktatásban – oktatói hozzáférés, attitűd és felhasználási gyakorlat. *Iskolakultúra*, 35(7), 3–20. <https://doi.org/10.14232/iskkult.2025.7.3>
- UNESCO (2023): *Guidance for Generative AI in Education and Research*. UNESCO, Paris. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>

Barabás Renáta – Magyar Marianna:

**Élményalapú tanulás és manuális fejlesztés a tavaszi ünnepkör
feldolgozásán keresztül**

A tavaszi ünnepkör kiemelt szerepet tölt be a magyar hagyományrendszerben, hiszen egyszerre kapcsolódik a természet megújulásához, a közösségi élményekhez, valamint a nemzeti identitás erősítéséhez. A tél elmúltával a természet újjászületése – a virágba boruló táj, a hosszabbodó nappalok és az élénkülő környezet – különösen alkalmas arra, hogy az iskolai nevelésben is megjelenjen, mint inspiráló és sokoldalúan feldolgozható téma. A tavaszhoz kapcsolódó ünnepek és szokások nemcsak kulturális értékeket hordoznak, hanem lehetőséget teremtenek a kreativitás, a környezettudatosság és a manuális készségek fejlesztésére is. A magyar tavaszi ünnepkör egyik legfontosabb eseménye március 15-e, amely nemzeti ünnepként az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékét őrzi. Az ünnep a hazaszeretet, az összetartozás és a történelmi emlékezet átadásának fontos eszköze az iskolai nevelésben. A kokárda, a nemzeti színek és a forradalom jelképei jól kapcsolhatók a technika és tervezés tantárgy kreatív feladataihoz, hiszen a tanulók kézműves tevékenységeken keresztül élményszerű módon ismerkedhetnek meg a hagyományokkal és a nemzeti szimbólumokkal. A tavaszhoz szorosan kötődnek továbbá a virágok és a természet megújulásának motívumai. A virágok az élet, a szépség és az újjászületés szimbólumai, amelyek a gyermekek vizuális nevelésében és alkotótevékenységeiben is meghatározó szerepet játszanak. A természet megfigyelése, az évszakok változásának érzékelése és a környezethez való pozitív viszony kialakítása hozzájárul a fenntarthatóságra neveléshez, amely napjaink pedagógiájának egyik fontos célkitűzése.

A következőkben négy technikaórából álló, tavaszi témakörre épülő foglalkozássorozat bemutatása a célom, melyet akár délutáni szabadidős tevékenység során is elkészíthetők. Az óraterv a tavaszi ünnepkörhöz kapcsolódó motívumokra, a virágok világára, valamint nemzeti ünnepünk jelképeire épülnek. A foglalkozások során a tanulók különböző kézműves technikákkal és kreatív feladatokkal ismerkednek meg, miközben fejlődik finommotorikájuk, esztétikai érzékük és együttműködési készségük. A témaválasztás pedagógiai jelentőségét az adja, hogy a gyakorlati tevékenységek során a gyermekek élményszerű tapasztalatokon keresztül kapcsolódhatnak saját kulturális hagyományaikhoz és természeti környezetükhöz. Az egymásra épülő feladatok leírása mellé a négy foglalkozás óravázlatát is megtalálják, melynek készítését hálásan

köszönöm lelkes gyógypedagógus hallgatónak, Magyar Mariannának. Nagy öröm volt számomra, hogy szakdolgozatát a következő témában készítette el: Manuális készségfejlesztés a technika és tervezés tantárgy oktatása során a tanulásban akadályozottak számára. A dolgozatban bemutatja az élményalapú tanulás és manuális készség fejlesztés fontosságát, valamint az ép intellektusú tanulók és a tanulásban akadályozott tanulók manuális készségfejlesztésének lehetőségeit, tapasztalatait, kutatási eredményeit.

„A kutatás központi kérdése arra irányult, hogy a kognitív képességek eltérései miként befolyásolják a manuális készségeket, az eszközhasználati pontosságot és a feladattudatot a technikai órai munkavégzés során. Az elemzés rávilágított, hogy bár az intellektuális képességek meghatározzák a finommotoros alapkészségeket, a pedagógiai módszertan és a strukturált környezet képes kiegyenlíteni a teljesítménybeli különbségeket.” (Magyar Marianna 2026.)

Egymásra épülő feladatok a tavaszi ünnepkör feldolgozásában:

1. Tulipánkészítés papírból

Az első foglalkozás tematikai keretét a tavaszi ünnepkör, valamint a természet megújulásának motívuma adta. A ráhangolódási szakaszban a tanulók interaktív beszélgetés keretében idézték fel a tavasz legfontosabb jellemzőit, amely elősegítette az előzetes ismeretek aktivizálását és a személyes tapasztalatok bevonását. Ezt követően a tulipán morfológiai felépítésének részletes megfigyelésére került sor, amely a vizuális és természettudományos kompetenciák fejlesztését egyaránt támogatta. A természet megfigyelésére épülő tanulási folyamatok jelentőségét Kárpáti Andrea (2001) is hangsúlyozza, kiemelve, hogy a vizuális nevelés során a környezeti tapasztalatszerzés hozzájárul az esztétikai érzék fejlődéséhez. A technológiai megalapozást a papírgyártás folyamatának elméleti ismertetése biztosította, amelyet audiovizuális szemléltetés egészített ki. Az infokommunikációs eszközök bevonása támogatja az élményszerű tanulást és a motiváció fenntartását, különösen az alsó tagozatos korosztály esetében (Komenczi, 2009). Az érzelmi ráhangolódást és az esztétikai élmény kialakítását a *Három pillangó* című mese feldolgozása segítette, amely a komplex művészeti nevelés eszközeként járult hozzá a tanulói érdeklődés fenntartásához. A gyakorlati munkát a mintadarab bemutatása és a munkafolyamatok részletes elemzése előzte meg. A fokozatosság pedagógiai elvének meg-

felelően a tanulók könnyen alakítható és vágható színes papírból készítették el a tulipánt. A feladat során kiemelt szerepet kapott az olló biztonságos használatának ismertetése, valamint a balesetvédelmi szabályok tudatosítása. A nyírás, ragasztás és szerkesztés fejlesztette a finommotorikus koordinációt, a szem-kéz koordinációt és a precíz munkavégzést. Piaget (1978) szerint a konkrét műveleti szakaszban lévő gyermekek számára a manipulációra épülő tanulás alapvető jelentőségű, mivel az aktív cselekvés támogatja a gondolkodási struktúrák fejlődését. A foglalkozás végén az elkészült munkadarabok értékelése előre meghatározott, ötfokozatú szempontrendszer alapján történt, amelyet önértékelési folyamat egészített ki. Az önreflexió alkalmazása elősegíti a reális énkép kialakulását és a tanulói autonómia fejlődését (Bábosik, 2004). (1. számú óravázlat)

2. Nemezkokárda készítése

A második foglalkozás középpontjában a nemzeti ünnephez kapcsolódó nemezkokárda elkészítése állt. Az óra ráhangoló szakaszában a tanulók Petőfi Sándor portréját állították össze puzzle-elemekből, amely játékos formában aktivizálta figyelmüket és elősegítette a történelmi témára való emocionális ráhangolódást. Az interaktív feladatot követően a tanulók közösen idézték fel az 1848–49-es forradalom és szabadságharc legfontosabb eseményeit, ezáltal erősödött

történelmi tudatuk és nemzeti identitásuk. A nemzeti hagyományok pedagógiai jelentőségét Bálint Sándor (1977) is hangsúlyozza, aki szerint az ünnepek kulturális identitásformáló szerepe meghatározó a gyermekek értékrendjének alakulásában. Az elméleti alapot az a nemezkészítés folyamatát bemutató audiovizuális anyag támogatta, amely a népi kismesterségek világába nyújtott betekintést. A hagyományos mesterségek megismertetése hozzájárul a kulturális örökség tiszteltetésének kialakításához, valamint a hagyományörző szemlélet fejlesztéséhez (Hoppál et al., 1990). A munkafolyamat során a tanulók háromszínű nemezkokárdát készítettek. A feladat az előrajzolás, nyírás és rétegezés lépéseire épült, amely strukturált algoritmikus gondolkodást és pontos munkavégzést igényelt. A nemez anyaghasználata tudatos pedagógiai döntés volt, hiszen annak vastagabb, ellenállóbb szerkezete komplexebb finommotorikus kihívást jelentett a papírnál. A taktilis és haptikus tapasztalatszerzés során a tanulók közvetlen érzékszervi élményeken keresztül ismerték meg az anyag tulajdonságait. Vygotsky (1978) szerint az érzékszervi tapaszt-

talatokra épülő közös tevékenységek jelentős szerepet töltenek be a magasabb rendű gondolkodási folyamatok fejlődésében. A foglalkozás pozitív érzelmi légkörben zajlott, amely támogatta a tanulók motivációját és együttműködését. Az óra végén alkalmazott értékelőlap, feladatlap és önértékelési táblázat hozzájárult a reflektív gondolkodás fejlesztéséhez és a tanulási folyamat tudatosításához. (2. számú óravázlat)

3. Madárka kulcstartó készítése

A harmadik foglalkozás a tavaszi madárvonulás témaköréhez kapcsolódott, amely lehetőséget biztosított a technika és a környezetismeret tantárgyi integrációjára. Az óra ráhangoló szakaszában különböző madárhangok meghallgatása és madárfajok bemutatása történt, amely elősegítette a természeti környezethez való érzelmi kapcsolódást és a figyelem fókuszálását.

A tantárgyi koncentráció alkalmazása támogatja az összefüggések felismerését és a komplex gondolkodás fejlődését (Nagy, 2000). A motivációs szakaszt követően a tanulók megismerkedtek a dekorgumi alapanyag technológiai sajátosságaival. Az anyag fizikai tulajdonságainak – rugalmasság, formatartás, vághatóság – vizsgálata során hangsúlyt kapott a tapasztalati tanulás és az érzékszervi megismerés. Emellett a foglalkozás során fenntarthatósági szempontok is megjelentek, amelyek a környezettudatos nevelés fontos elemei. Az Oktatási Hivatal technika és tervezés kerettanterve (2020) kiemeli, hogy a tantárgy egyik alapvető célja a felelős anyaghasználat és a környezeti tudatosság fejlesztése. A munkadarab elkészítése során a tanulók önállóan alkalmazták a korábban elsajátított technikai műveleteket. A dekorgumi könnyű alakíthatósága és élénk színvilága elősegítette a kreatív önkifejezést és a sikerélmény kialakulását. Csíkszentmihályi Mihály (2010) flow-elmélete szerint a motiváció és az alkotótevékenység során megélt sikerélmény jelentős hatással van a tanulók belső motivációjának fejlődésére. Az elkészült munkadarabok értékelése egységes szempontrendszer alapján történt, amely lehetővé tette az egyéni fejlődési folyamatok nyomon követését. Az óra végén kitöltött játékos feladatlap az ismeretek rendszerezését és megerősítését szolgálta. (3. számú óravázlat)

4. Virágos könyvjelző pozitív üzenettel

A negyedik foglalkozás középpontjában a virágmotívummal díszített könyvjelző elkészítése állt, amelyet komplex művészeti és önismereti ráhangoló blokk vezetett be. Az óra elején a tanulók csukott szemmel hallgatták meg a *Tavaszi szél* című népdalt, amely elősegítette az érzelmi ráhangolódást, a belső képek megalkotását és a relaxált tanulási állapot kialakulását. Forrai Katalin (2013) szerint a zenei élmények jelentős szerepet játszanak a gyermekek érzelmi és esztétikai fejlődésében. Az önismereti beszélgetés a Boldogságóra Program pedagógiai alapelveire épült, amely a pozitív pszichológia eredményeit alkalmazza az iskolai nevelésben. A program célja a lelki jóllét, az érzelmi intelligencia és az önbizalom fejlesztése, valamint a pozitív társas kapcsolatok erősítése. A pozitív megerősítés szerepét a személyiségfejlődésben Zsolnai Anikó (2018) is hangsúlyozza, kiemelve, hogy az elfogadó és támogató pedagógiai légkör növeli a tanulók önértékelését és tanulási motivációját. A könyvjelző elkészítése során a tanulók a korábban már gyakorolt manuális technikákat alkalmazták. A kartonpapír megfelelő stabilitást biztosított a funkcionális tárgy elkészítéséhez, miközben a virágmotívumok pontos kivágása és esztétikus elrendezése tovább fejlesztette a finommotorikus készségeket és az esztétikai érzéket. A manuális tevékenységek során megélt sikerélmény erősítette a belső motivációt és az önbizalmat, amely az élményalapú pedagógia egyik alapvető eleme (Fűzfa, 2015). A könyvjelző személyes jellegét a tanulók által választott pozitív üzenetek és motiváló idézetek adták. A „Higgy magadban!” típusú megerősítő mondatok nemcsak az önkifejezést támogatták, hanem hozzájárultak az íráskészség és a vizuális kompozíciós készségek fejlődéséhez is. Az elkészült tárgy kettős funkcióval bírt: egyrészt az olvasásra motiváló eszközként szolgált, másrészt ajándéktárgyként erősítette a társas kapcsolatok és az osztályközösség kohézióját. A foglalkozás zárásaként a tanulók önreflexiós feladatlapot töltöttek ki, amely lehetőséget biztosított saját élményeik és fejlődésük tudatosítására. (4. számú óravázlat)

Összegzés

A bemutatott négy egymásra épülő technikaóra komplex pedagógiai folyamatként értelmezhető, amely a tavaszi ünnepkör témáján keresztül támogatja a tanulók manuális készségeinek, érzelmi intelligenciájának, kreativitásának és nemzeti identitásának fejlődését. A foglalko-

zások közös jellemzője, hogy a természet újjászületésének motívumaira, a tavaszi hagyományokra és nemzeti ünnepünkhöz kapcsolódó értékekre épülnek, miközben fokozatosan nehezedő technikai feladatokon keresztül fejlesztik a gyermekek képességeit. A manuális tevékenységek kiemelt jelentőséggel bírnak a kisiskolás korosztály fejlesztésében. A különböző anyagokkal – papír, nemez, dekorgumi, karton – végzett alkotómunka fejleszti a finommotorikát, a szem-kéz koordinációt, a térbeli tájékozódást és az esztétikai érzéket. A nyírás, ragasztás, formázás és szerkesztés során a tanulók megtapasztalják az önálló munkavégzés örömét és a sikerélmény motíváló erejét. A fokozatosság elvének alkalmazása lehetővé tette, hogy a gyermekek az egyszerűbb feladatoktól haladjanak az összetettebb munkadarabok elkészítéséig, ezáltal fejlődött problémamegoldó képességük, kitartásuk és önbizalmuk.

A tavaszi ünnepkör feldolgozása pedagógiai szempontból különösen fontos, hiszen a természet megújulásának élménye közel áll a gyermekek mindennapi tapasztalataihoz. A virágok, a madarak és az évszakváltás megfigyelése hozzájárul a környezettudatos szemlélet kialakításához és a természethez való pozitív érzelmi viszony erősítéséhez. A tulipán, mint a tavasz egyik legismertebb virága, valamint a madárvonulás témája lehetőséget adott a tantárgyi koncentráció megvalósítására, miközben a gyermekek játékos formában szereztek új ismereteket a természeti környezetről. A foglalkozássorozat kiemelt eleme volt a hagyományörzés és a nemzeti öntudatra nevelés. A nemezkokárda elkészítése során a tanulók nemcsak kézműves technikákat sajátítottak el, hanem megismerkedtek március 15-e történelmi jelentőségével, a forradalom jelképszerűségével és a nemzeti szimbólumok szerepével is. A kokárda készítése érzelmi kötődést alakított ki a nemzeti hagyományokhoz, miközben erősítette a közösséghez tartozás érzését. A hagyományos kézműves technikák megismerése hozzájárult a kulturális örökség tiszteletének kialakításához és a népi mesterségek értékeinek közvetítéséhez. A negyedik foglalkozás során a pozitív megerősítés és az önismereti nevelés is hangsúlyos szerepet kapott. A könyvjelző készítése nem csupán manuális fejlesztő feladatként jelent meg, hanem a személyes önkifejezés, az önbizalom erősítése és az érzelmi biztonság támogatásának eszközeként is. A motíváló idézetek alkalmazása, valamint a közös beszélgetések hozzájárultak a pozitív osztályközösségi légkör kialakításához és a tanulók lelki jóllétének támogatásához.

Összességében elmondható, hogy a négy technikaórából álló foglalkozássorozat túlmutat a hagyományos kézműves tevékenységeken. A manuális készségfejlesztés mellett hangsúlyt kapott a hagyományápolás, a környezeti nevelés, a nemzeti identitás erősítése és a pozitív érzelmi nevelés is. Az élményszerű, alkotásközpontú pedagógiai megközelítés lehetőséget biztosított

arra, hogy a tanulók aktív részeseivé váljanak saját tanulási folyamatuknak, miközben személyiségük több területe is harmonikusan fejlődött.

Felhasznált források:

Bálint, S. (1977). *Ünnepi kalendárium* (1–2. köt.). Budapest: Szent István Társulat.

Boldogságóra Program. (é. n.). *A Boldogságóra Program bemutatása*. Letöltve: 2026. május 27., innen: [Boldogságóra Program](#)

Csikszentmihályi, M. (2010). *Flow – Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Forrai, K. (2013). *Ének az óvodában*. Budapest: Editio Musica Budapest.

Fűzfa, B. (2015). *Az élményközpontú pedagógia lehetőségei*. Szombathely: Savaria University Press.

Hoppál, M., Jankovics, M., Nagy, A., & Szemadám, Gy. (1990). *Jelképtár*. Budapest: Helikon Kiadó.

Kárpáti, A. (2001). *Vizuális nevelés az iskolában*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Kiss, Á. (2007). *A kézművesség pedagógiai szerepe az alapfokú oktatásban*. Budapest: Pedellus Tankönyvkiadó.

Komenczi, B. (2009). *Elektronikus tanulási környezetek és pedagógiai innovációk*. Budapest: Gondolat Kiadó.

Magyar Marianna (2026). *Manuális készségfejlesztés a technika és tervezés tantárgy oktatása során a tanulásban akadályozottak számára*. Győr: SZEAK szakdolgozat.

Mérei, F. & Binét, Á. (2016). *Gyermekekléktan*. Budapest: Medicina Könyvkiadó.

Nagy, J. (2000). *XXI. század és nevelés*. Budapest: Osiris Kiadó.

Nagyné Kuczora, E. (2014). *Kreativitás és kézművesség az oktatásban*. Budapest: Eötvös József Könyvkiadó.

Oktatási Hivatal. (2020). *Technika és tervezés kerettanterv az általános iskola számára*. Budapest: Oktatási Hivatal.

Piaget, J. (1978). *A gyermek gondolkodása*. Budapest: Gondolat Kiadó.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Zsolnai, A. (2018). *Szociális kompetenciafejlesztés az iskolában*. Budapest: Gondolat Kiadó.

Óravázlat
TECHNIKA és TERVEZÉS
Tulipán készítése

Helyszín: -

Foglalkozás időpontja: -

Tanít:-

Résztvevő gyerek: 4. osztály

Óra típusa: új ismeret átadó és ismétlő óra, tavasz mint évszak

Tananyag: Tulipán készítése

A tananyagot megalapozó ismeretek: nyírása, ragasztása, tárgykészítés munkafolyamatainak algoritmizálása, balesetmentes eszközhasználat.

Az óra cél- és feladatrendszere: Finommotorika, kreativitás és esztétikai érzék fejlesztése, kézműves technikák gyakorlása (vágás, ragasztás, hajtogatás). Tavaszi hangulat megélése és a tavaszi virágok formavilága, jellemzői.

Képzési feladatok: A tárgyalás tevékenysége közben az együttműködési készségek és a segítőkészség fejlesztése. Az alkotás örömeinek meg tapasztalása. A pontos, igényes munkavégzés iránti igény kialakítása, valamint a balesetmentes eszközhasználat fejlesztése.

Nevelési feladatok: Esztétikus, igényes és kreatív alkotómunkára nevelés. A páros vagy csoportos munka során a közös alkotás élményének, az egymás segítségének és az együttműködés fontosságának átélése. A természet szépségeinek megfigyelése és tisztelete, a tavaszi megújulás élményének erősítése. A környezettudatos szemlélet alakítása az anyaghasználaton keresztül.

Az óra didaktikai feladatai: A figyelem felkeltése és a tanulási motiváció megalapozása játékos ráhangolódással (pl. virágos puzzle és képfelismerés). Az óra céljának meghatározása: tulipán készítése. Az előzetes ismeretek feltárása (tavaszi virágok, tulipán jellemzői). Az új ismeretek felidézése és bemutatása a munkafolyamat lépésein keresztül. Az elkészítés során szerzett tapasztalatok elemzése. A tanult ismeretek rendszerezése

és rögzítése. Az alkotás örömeinek megélése, a saját készítésű tulipán értékének felismerése, mely dekorációként vagy ajándékként is felhasználható.

Tantárgyi kapcsolatok: természetismeret, etika, vizuális kultúra

Felhasznált források: Technika és tervezés tankönyv 4. osztály 53. oldal <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TET04TA> (Letöltés: 2026. 05. 20.)

www.kisfelefedezők.hu, <https://vmh.hu/esti-mese/jarabin-kinga-esti-mese-a-harom-pillango/> (letöltve: 2026.05.20.).

Óra szakaszai	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Módszerek, eszközök, munkaforma	Megjegyzés
I. Bevezető rész: Szervezési feladatok: -padrend, jelentés, köszönés, bemutatkozás Beszélgetés a tavaszról és a virágokról	Figyelem fejlesztés	A mai órán figyelni fogom, hogy mennyire pontosan dolgoztok és mennyire vagytok aktívak az órán. Kérdések: Milyen tavaszi virágokat ismertek? Láttatok már tulipánt? Rövid bemutatás a tulipán formájáról és színéről. A tulipán lehet piros, sárga vagy rózsaszín. A kertben is nő, de Magyarországon vadon is találunk tulipánt! forrás: www.kisfelefedezők.hu	Munkaforma: frontális, osztály munka Módszerek: Közlés, szemléltetés, kérdés-felelt,	5 perc olló, ragasztó, színes papírokra lesz szükség a mai órán, vegyétek elő.

II: Fő rész : Motiváció tulipán bemutatása, tavaszi dalok: „kinyílt a tulipán dal lejátszása, Hej tulipán tulipán.	Vizuális figyelem fejlesztés, Motoros képességek fejlesztése	Tulipán fő részeinek átbeszélése. -gyökér -hagyma - szár - levél -virág	Csoport munka, feladat átbeszélése	10perc 1. számú melléklet
Bevezetés	Figyelem fejlesztés, emlékezet fejlesztése, ismeretek előhívása Megfigyelés, beszélgetés, kérdés- válasz	Hoztam egy érdekes feladatot , ki tudja megmondani milyen anyag, van a kezében: papír mit tudunk róla, miből, hogyan készül? Növényi rostok (főleg cellulóz) mechanikai és kémiai feldolgozása, melynek során vizes pépből, szitálással, préseléssel és szárítással készítenek lapokat. A folyamat alapanyaga fa, szalma vagy papírhulladék, amelyet pépesítenek, tisztítanak, majd hengerson vízteleltetik.	Frontális osztálymunka, folyamatos magyarázat, beszéltetés	3 perc 2. számú melléklet

Figyelemfelkeltés: Jarabin Kinga: Tulipán mese Munkafolyamat bemutatása	Figyelem és emlékezet fejlesztése, ismeretek előhívása Megfigyelés, beszélgetés, kérdés- válasz tanítói magyarázat, szemléltetés, magyarázat, megfigyelés, bemutatás, kérdés-válaszadás	Mese meghallgatása Megbeszélés miről szól a mese Mi a mese tanulsága? Elemzés, technikai szemlélet: A mai órán tulipánt fogunk készíteni. Nézzük meg milyen anyagokkal fogunk dolgozni? Figyeljétek meg a mintadarabokat és soroljátok fel az anyagokat, amikre szükségünk lesz! Milyen eszközökre lesz szükségünk a munkánk során?	közlés, magyarázat, folyamatos értékelés frontális módszer egyéni és páros munka	5perc A mai óránk feladata a táblára van kitéve, akkor mit fogunk készíteni?-Tulipánt. 3. számú melléklet 3perc A mintadarabok kézbevétele, ismerkedés a feladattal és a felhasználható anyagokkal, eszközökkel 4. számú melléklet
---	--	---	---	---

Balesetvédelem	Figyelemfelhívás a balesetveszély forrásokra	tanítói közlés, figyelem felhívás az olló használat és a fa pálcia használatával kapcsolatban	frontális osztálymunka	Olló helyes használatának bemutatása. A pálcikánál figyeljünk, hogy megfelelően legyen lecsiszolva.
Munkáltatás: Az előzőekben megbeszélte munkamenet szerint készítsük el a feladatot!	Finommotorika: Kéz és ujjak precíz mozgása. Ollóhasználat, ragasztás pontossága. Kézizmok erősödése Szem-kéz koordináció: A látott információ és a kézmozgás összehangolása, Vonal mentén vágás, pontos illesztés Kognitív képességek: Figyelem és koncentráció , Tervezés (mit hova ragasztok) Problémamegoldás (hogyan illeszkedjenek a darabok) Kreativitás és vizuális észlelés: Formák, színek felismerése Képzalkotás, esztétikai érzék fejlődése	Munkamenet megtervezése: Beszéljük meg a feladatokat, a munkafolyamatokat kivetítem a táblára. 1. Szirmok felrajzolása és nyírása 2. Szirmok összeragasztása (virágforma kialakítása) 3. Szár rögzítése 4. Levelek elkészítése és felragasztása	tanítói magyarázat, szemléltetés, megbeszélés tanítói magyarázat, szemléltetés egyéni és páros munka	10perc A tanár folyamatosan ellenőrzi, segíti a tanulók munkáját

	Térbeli tájékozódás: Méretek, arányok érzékelése , elhelyezés a felületen Kommunikáció: Feladatok megbeszélése			 5. számú melléklet
III. Befejező rész Ellenőrzés, értékelés		önálló, egyéni értékelés, először önértékelés, majd tanítói értékelés Mi okozott problémát a munkasorán? Mit csinálnál másképpen legközelebb? Ki az aki szívesen bemutatja az elkészült feladatát? Globális és egyéni dicséret az óra értékelése: Nagyon elégedett vagyok, ahogy a feladatot megoldottátok az órán, nagyon változatos. Nekem nagyon tetszik!	elkészült munkák bemutatása	5 perc

Feladatlap kitöltése	Tanítói utasítás	Akkor mindenki töltsse ki a mai órasi feladatlapot és az értékelő táblát.	egyéni munka	4 perc 6. számú melléklet
Szervezési feladatok: -kézmosás -padrend, eszközök elpakolása -elköszönés	Tanítói utasítás	Tanítói utasítás egyéni és páros munka	eszközök és maradék anyagok egyéni és páros munka	3 perc Eszközök elpakolása. A maradék színes papírok összegyűjtése a papíros dobozba. Tanító ellenőrzi a megfelelő tisztaságot, ha szükséges összetakarításra szólítja a heteseket.

Önreflexió a tanítás után:

A foglalkozás során a tavasz témakörét dolgoztuk fel, amelynek középpontjában a tulipán állt. A tevékenységet egy rövid beszélgetéssel indítottam, ahol a gyerekek megoszthatták tapasztalataikat a tavaszról és a virágokról. Ezt követően egy rövid tulipános mesét mondtam, amely segített ráhangolódni a témára, és felkeltette az érdeklődésüket.

A mese után egy tulipános dalt is elénekeltünk közösen, ami oldott hangulatot teremtett, és segítette a közösségi élményt. A gyerekek aktívan bekapcsolódtak, szívesen énekeltek és mozogtak a dalra.

A kézműves tevékenység során papírból készítettünk tulipánt. A legtöbb gyermek ügyesen használta az eszközöket, és örömmel alkotta meg saját virágát. Néhány tanulónál szükség volt több segítségre, főként a vágás és ragasztás során, de ők is sikerélménnyel zárták a feladatot.

Úgy érzem, hogy a foglalkozás jól sikerült, mert a gyerekek végig motiváltak maradtak, és örömmel vettek részt minden tevékenységben. A mese és a dal hatékonyan segítette a ráhangolódást és a figyelem fenntartását.

A jövőben még több differenciálásra fogok törekedni, például előkészített elemek biztosításával a lassabban dogozók számára, illetve bonyolultabb feladatokkal a gyorsabban haladóknak. Összességében a tulipánkészítés jó lehetőséget adott a kreativitás, a finommotorika és az esztétikai érzék fejlesztésére.

Mellékletek:

1. számú Melléklet:

Forrás: www.kisfelefedezok.hu (letöltve 2026.03.02.)

2. számú Melléklet:

Forrás: [https://www.pcx.hu/dekoracios-karton-](https://www.pcx.hu/dekoracios-karton-50x70cm-350-g-feher-865986?referer=argep.hu)

[50x70cm-350-g-feher-865986?referer=argep.hu](https://www.pcx.hu/dekoracios-karton-50x70cm-350-g-feher-865986?referer=argep.hu) (letöltve 2026.03.01)

3.számú melléklet:

Jarabin Kinga: Esti mese – A három pillangó

Forrás: <https://vmh.hu/esti-mese/jarabin-kinga-esti-mese-a-három-pillango/>

(letöltve: 2026.03.08).

4. számú melléklet:

Forrás: saját készítés

5. számú melléklet:

Forrás: saját készítés

6. számú melléklet :

Tulipánnal kapcsolatos feladatlap

1. Rajzolj és színezd ki a tulipánt!

|

2. Karikázd be a tavaszi dolgokat!

hóember – tulipán – napsütés – szánkó – virág – hóesés

4. Egészítsd ki a mondatot!

Tavasszal nyílik a

5. Találd ki!

Melyik szó illik a mondatba?

„A tulipán egy”
(virág / állat / játék)

Forrás: saját készítés

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

😊 = ügyes voltam

😐 = néha sikerült

😞 = még gyakorlom

Karikázd be a megfelelő!

😊	😐	😞	Betartom a szabályokat.
😊	😐	😞	Kedves vagyok másokkal.
😊	😐	😞	Együtt tudok dolgozni.
😊	😐	😞	Figyelek a tanítóra.
😊	😐	😞	Megcsinálom a házit.
😊	😐	😞	Figyelek az órán.
😊	😐	😞	Végigcsinálom a feladatot.
😊	😐	😞	Szépen dolgozom.
😊	😐	😞	Jelentkezem az órán.
😊	😐	😞	Részt veszek a munkában.
😊	😐	😞	Felkészülök az órára.
😊	😐	😞	Rendben tartom a dolgaimat.
😊	😐	😞	Segítek az iskolában.

7. számú melléklet: Elkészült munkák

Forrás: saját készítés

Óravázlat

TECHNIKA és TERVEZÉS

Kokárda készítése

Helyszín: -

Foglalkozás időpontja: -

Tanít: -

Résztvevő gyerekek: 4. osztály

Óra típusa: új ismeret átadó és ismétlő óra jeles napok, március 15. nemzeti ünnepünk

Tananyag: Kokárda készítése

A tananyagot megalapozó ismeretek: Textil a nemez tulajdonságai, felhasználhatósága, nyírása, ragasztása, tárgykészítés munkafolyamatainak algoritmizálása, balesetmentes eszközhasználat. Haptikus érzékelés.

Az óra cél- és feladatrendszer: A magyarság hagyományainak, szokásainak felelevenítése. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc történetének felelevenítése az eseményhez kapcsolódó jelkép a kokárda történetének megismerése. Nemzeti színű kokárda készítése nemez anyagból.

Képzési feladatok: A textil, mint természetes anyagok környezettudatos felhasználása, átalakítása, újrahasznosítása. Tárgyalkotás tevékenysége során az együttműködési készségek, segítőkészség fejlesztése. Az alkotás örömeinek átélése. A pontos, igényes munkavégzés iránti igény és a balesetmentes eszközhasználat fejlesztése.

Nevelési feladatok: Esztétikus, igényes, kreatív alkotómunkára nevelés. A párosmunka a közös alkotás, segítségadásra való nevelés átélése. Nemzeti ünnepeink méltó megünneplése, felelevenítése a nemzeti identitás tudat erősítése. Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.

Az óra didaktikai feladatai: A figyelem felkeltése, a tanulás motivációjának felébresztése a puzzle játék segítségével, az óra céljának meghatározása, kokárda készítése az előzetes ismeretek felmérésének segítségével. Új ismeretek felidézése és bemutatása, az új ismeretek kielemezése, a megtanult ismeretek rendszerezése és rögzítése. Örömet lelteni a magunk készített tárgy értékeiben, melyet az iskolai ünnepélyen, ruházatunkon viselni tudunk.

Tantárgyi kapcsolatok: etika, magyar nyelv, ének, vizuális kultúra,

Felhasznált források:

Technika és tervezés tankönyv 4. osztály 47. oldal <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TET04TA> (Letöltés: 2026. 05. 20.)

Puzzle: Petőfi <https://hungaroclub.com/aktualis/0315.htm> (Letöltés: 2026. 05. 20.)

Oáh Ibolya: Magyarország: <https://www.youtube.com/watch?v=0cIvCSNrWzY> (Letöltés: 2026. 05. 20.)

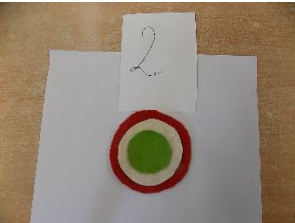
Óra szakaszai	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Módszerek, eszközök, munkaforma	Megjegyzés
I. Bevezető rész: Szervezési feladatok: -padrend, jelentés, köszönés, bemutatkozás	Figyelem fejlesztés	A mai órán figyelni fogom, hogy mennyire pontos a munkavégzés és mennyire vagytok aktívak az órán . Nagyon örülnék, ha mindenkinek jól sikerülne a feladat.	Munkaforma: frontális, osztály munka Módszerek: Közlés, szemléltetés, tanulói utasítás	3 perc Olló, ragasztó, színes ceruzákra a mai órán szükséges eszközök, vegyétek elő.

II: Fő rész : Motiváció: Puzzle játék	Vizuális figyelem fejlesztés, Motoros képességek fejlesztése	Minden csoportnak adok egy borítékot, benne egy képkirakó játék. Kérlek benneteket, hogy rakjátok ki közösen a képet és megtudhatjátok mi lesz a mai óra témája. Ki ismeri fel a képen látható személyt? –sok verset is írt. Átbeszéljük, ki mit tud Petőfi Sándorról, szabadságharcról, március 15. eseményeiről.	Csoport munka, feladat átbeszélése 1. számú melléklet 	5 perc Minden páratlan pad-sor forduljon hátra, hogy szemben legyen egymással, így 4-es csoportokat alkotunk és úgy fogunk dolgozni. 1. számú melléklet
Bevezetés: Nemez anyag vizsgálata	Figyelem fejlesztés, emlékezet fejlesztése, ismeretek előhívása Megfigyelés, beszélgetés, kérdés- válasz, haptikus érzékelés	Hoztam egy érdekes feladatot, ki tudja megmondani milyen anyag van a kezemben? (A nemez ősi eredetű textilanyag, amit hagyományosan birkagyapjából gyúrnak vizes közegben) Milyen érzés ha megfogod?	Frontális osztálymunka, folyamatos magyarázat, beszélgetés, tapintás.	3 perc Különböző filc/nemez anyag bemutatása. 2 számú melléklet:

Kokárda 1848-49-es szabadságharc	tanítói magyarázat, szemléltetés, magyará- zat, megfigyelés, bemu- tatás, kérdés-válaszadás	Miért hordunk kokárdát ? Röviden megbeszéljük az eseményt. Kokárda története. Elemzés, technikai szemlélet: A mai órán nemzeti színű kokárdát fogunk ké- szíteni. Nézzük meg milyen anyagokkal fogunk dol- gozni? Figyeljétek meg a mintadarabokat és soroljátok fel az anyagokat, amikre szüksé- günk lesz! Milyen eszközökre lesz szükségünk a mun- kánk során?	közlés, magyarázat, folya- matos értékelés frontális módszer egyéni munka	5 perc A mai óránk feladata a táblára van kitéve, ak- kor mit fogunk készí- teni?- kokárdát. 3. számú melléklet A mintadarabok kéz- bevétele, ismerkedés a feladattal és a felhasz- nálható anyagokkal, eszközökkel 3. számú melléklet
Balesetvéde- lem	tanítói magyarázat, szemléltetés, magyará- zat, megfigyelés, be- mutatás	tanítói közlés, figyelem felhívás az olló hasz- nát és a biztosítótű használatával kapcsolat- ban	frontális osztálymunka	2 perc Olló és biztosítótű he- lyes használatának be- mutatása

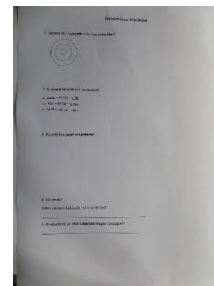

Munkáltatás: Kokárda készítése	Finommotorika: Kéz és ujjak precíz mozgása. Ollóhasználat, ragasztás pontossága. Kézizmok erősödése Szem-kéz koordináció: A látott információ és a kézmozgás összehangolása, Vonal mentén vágás, pontos illesztés Kognitív képességek: Figyelem és koncentráció, Tervezés (mit hova ragasztok) Problémamegoldás (hogyan illeszkedjenek a darabok) Kreativitás és vizuális észlelés: Formák, színek felismerése Képzalkotás, esztétikai érzék fejlődése Térbeli tájékozódás: Méretek, arányok érzékelése, elhelyezés a felületen Kommunikáció: Feladatok megbeszélése	Munkamenet megtervezése: Beszéljük meg a feladatokat, a munkafolyamatokat kivetítem a táblára. 1. Megrajzoljuk a piros nemez anyagra a legnagyobb körsablon segítségével a piros körlapot. 2. Megrajzoljuk a fehér nemez anyagra a közepes körsablon segítségével a fehér körlapokat 3. Megrajzoljuk a zöld nemez anyagra a legkisebb körsablon segítségével a zöld körlapokat. 4. Óllóval nyírjuk ki a színes körlapokat a vonal mentén. 5. Ragasszuk össze nagyság szerint a körlapokat. 6. Szalag ragasztása a körlapok alá. Feladatmegoldás közben halkán szól, a Magyarországcímmű dal. https://www.youtube.com/watch?v=0cI-vCSNrWzY	tanítói magyarázat, szemléltetés, megbeszélés 4. számú melléklet tanítói magyarázat, szemléltetés 	5 perc
---	--	--	--	--

Munkáltatás: Az előzőekben megbeszélte munkamenet szerint készítsük el a feladatot!	Észlelés fejlesztése Figyelem fejlesztése Emlékezet, memória fejlesztése Szem-kéz koordináció Szabály megértése, betartása	A piros, fehér, zöld nemez anyagból körlapok kivágása, összeállítása, nemzeti színű szalagok ragasztása	egyéni/páros munka	15 perc A tanár folyamatosan ellenőrzi, segíti a tanulók munkáját. 5. számú melléklet
III. Befejező rész Ellenőrzés, értékelés	emlékezet, képzelet	önálló, egyéni értékelés, először önértékelés, majd tanítói értékelés Mi okozott problémát a munka során? Mit csinálnál másképpen legközelebb? Ki az aki szívesen bemutatja az elkészült feladatát?	elkészült munkák bemutatása Biztosító tű elhelyezése a kokárda hátoldalán Egyéni és páros munka	2 perc 6. számú melléklet

Ellenőrzés, értékelés	emlékezet, képzelet	Feladatlap kitöltése Globális és egyéni dicséret az óra értékelése: Nagyon elégedett vagyok, ahogy a feladatot megoldottátok az órán, nagyon változatos. Nekem nagyon tetszik! Kérlek benneteket, hogy most mindenki gondolja végig hova kell elhelyezni a kokárdát a ruhátokon.	Egyéni munka	3 perc 7. számú melléklet
Szervezési feladatok: -kézmosás -padrend, eszközök elpakolása -elköszönés	Tanítói utasítás	Tanítói utasítás egyéni és páros munka	eszközök és maradék anyagok egyéni és páros munka	2 perc Eszközök elpakolása. A maradék anyagok összegyűjtése. Tanító ellenőrzi a megfelelő tisztaságot, ha szükséges összetakarításra szólítja a heteseket.

Önreflexió a tanítás után:

A foglalkozás nevelő hatása nagyon sokrétű volt hisz a gyermekek megismerkedtek az 19848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeivel. Ismereteket szereztek a kokárda történetéről, készítési módjairól és típusairól. Megtapasztalták a saját készítésű tárgy örömét, mely a nemzeti ünnepre, a ruhájukra is tűzhetnek ez által erősítve a nemzeti hovatartozásukat. Megtapasztalták a nemez anyag sajátosságait, felhasználási lehetőségét és tárgykészítési menetét, feldolgozhatóságát. A csoportmunka mely 4fős asztalcsoportokban, képkirakó közös megoldása az óra második felében egyedül szükség esetén tanulópárokból dolgoztak a gyermekek, de egymás segítése, támogatása a közös feladatmegoldás is nagy hangsúlyt kapott. A gyermekek nagy örömmel és odaadással dolgoztak, igyekeztek a legjobban, legszebben megoldani a feladatot. Az óra menete alatt gyermekek folyamatosan segítették, támogatták egymást. A foglalkozás légköre jó hangulatú volt, mertek a gyerekek beszélni, kérdezni, nevetni, hisz a technika óra nem a csendes feladatmegoldásról szólt. A segítségre szoruló tanulók bátran mertek kérni segítséget tanuló társaiktól illetve tőlem. Ott ahol differenciálásra volt szükség, ott egyénileg segítettem, támogattam a tanítványaim. Például ahol nehezen ment a sablon körül rajzolása, ott egyénileg segítettem a tanulókat. Minden tanuló a saját elképzelése szerint alakította ki a korongok felragasztását és a nemzeti színű szalag elhelyezését, ezáltal sikerült megőrizni a tanulók egyediségét saját elképzeléseit.

Úgy érzem az óra célja megvalósult, mivel megtörtént a tárgyalakotás nemezéből, ahol felhasználták a nemez anyag ismeretét, nyírták, ragasztották és rajzolták az anyagot. Megismerkedtek a kokárda történetével, a készítésének hagyományával és saját készítésű tárgy alkotásának örömeivel. Megtapasztalták a saját készítésű kokárda fontosságát, a segítségadást és egymás támogatását. A legnagyobb élmény volt számomra a foglalkozáson a gyermekek örömét látni, a tárgykészítés során.

Mellékletek:

3. számú melléklet: Puzzle: Petőfi Sándor

Forrás: Petőfi <https://hungaroclub.com/aktualis/0315.htm> (Letöltés: 2026. 05. 20.)

4. számú melléklet: Színes nemez anyag mintaképek

Forrás: https://www.google.com/search?q=Sz%C3%ADnes+nemez+anyag+minta+k%C3%A9pek&rlz=1C1GCEA_enHU942HU942&oq
(letöltve 2026.05.20.)

3. számú melléklet- Kokárda

Forrás: saját szerkesztés

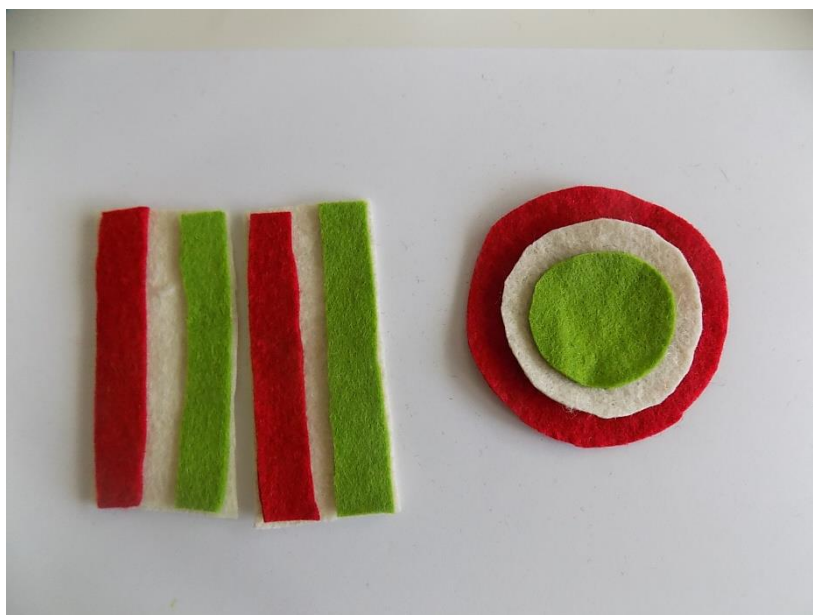
4. számú melléklet- Készítés menete

Forrás: saját szerkesztés

Forrás : saját szerkesztés

Forrás: saját szerkesztés

5. számú melléklet:

Forrás: saját szerkesztés

6. számú melléklet:

Forrás: saját szerkesztés

6. számú melléklet:

Kokárdához feladatlap

1. Színezd ki a kokárdát a helyes színekkel!

2. Karikázd be a helyes sorrendet!

- a, piros – fehér – zöld
b, zöld – fehér – piros
c, fehér – piros – zöld

3. Rajzold le a saját kokárdád!

|

4. Válaszolj! Miért viselünk kokárdát március 15-én?

5. Ki készítette az első kokárdát Magyarországon?

Forrás: saját szerkesztés

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

😊 = **ügyes voltam**

😐 = **néha sikerült**

😞 = **még gyakorlom**

Karikázd be a megfelelő!

😊	😐	😞	Betartom a szabályokat.
😊	😐	😞	Kedves vagyok másokkal.
😊	😐	😞	Együtt tudok dolgozni.
😊	😐	😞	Figyelek a tanítóra.
😊	😐	😞	Megcsinálom a házit.
😊	😐	😞	Figyelek az órán.
😊	😐	😞	Végigcsinálom a feladatot.
😊	😐	😞	Szépen dolgozom.
😊	😐	😞	Jelentkezem az órán.
😊	😐	😞	Részt veszek a munkában.
😊	😐	😞	Felkészülök az órára.
😊	😐	😞	Rendben tartom a dolgaimat.
😊	😐	😞	Segítek az iskolában.

Óravázlat

TECHNIKA és TERVEZÉS

Madárka kulcstartó készítése

Helyszín:-

Foglalkozás időpontja:-

Tanít:-

Résztevő gyerek: 4. osztály

Óra típusa: új ismeret átadó és ismétlő óra, madarak, tavasz

Tananyag: Madárka kulcstartó készítés

A tananyagot megalapozó ismeretek: nyírás, ragasztása, tárgykészítés munkafolyamatainak algoritmizálása, balesetmentes eszközhasználat.

Az óra cél- és feladatrendszere: A finommotorika, kreativitás és esztétikai érzék fejlesztése. Kézműves technikák gyakorlása (vágás, ragasztás, lyukasztatás, összeillesztés). Az egyéni ötletek megvalósítása egy dekoratív tárgy (madárka kulcstartó) elkészítésével. A természetközeli, játékos alkotás élményének megélése.

Képzési feladatok: A tárgyalakotás tevékenysége közben az együttműködési készségek és a segítőkészség fejlesztése. Az alkotás örömeinek meg- tapasztalása.

A pontos, igényes munkavégzés iránti igény kialakítása. Haptikus érzékelés fejlesztése. A balesetmentes eszközhasználat fejlesztése.

Nevelési feladatok: Esztétikus, igényes és kreatív alkotómunkára nevelés. A páros vagy csoportos munka során az együttműködés és egymás segítésének fontossága. A természet szeretetének és tiszteletének erősítése (madarak világa). Környezettudatos szemlélet kialakítása az anyaghasz- nálaton keresztül.

Az óra didaktikai feladatai: A figyelem felkeltése és a tanulási motiváció megalapozása játékos ráhangolódással (pl. madárhangok felismerése, képfelismerés). Az óra céljának meghatározása: madárka kulcstartó készítése dekorgumiból. Az előzetes ismeretek feltárása (madarak jellemzői,

formái, színei). Az új ismeretek bemutatása a munkafolyamat lépésein keresztül (sablon használata, kivágás, ragasztás, összeállítás). Az elkészítés során szerzett tapasztalatok megbeszélése. A tanult ismeretek rendszerezése és rögzítése. Az alkotás örömeinek megélése, a saját készítésű kulcs-tartó értékének felismerése, mint használati és ajándéktárgy. **Tantárgyi kapcsolatok:** természetismeret, etika

Felhasznált források: Technika és tervezés tankönyv 4. osztály 22. oldal <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TET04TA> (Letöltés: 2026.05.20.), <https://www.youtube.com/watch?v=nJM-x2DbGBc> (letöltve 2026.05.20.)

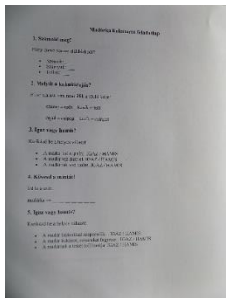
Óra szakaszai	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Módszerek, eszközök, munkaforma	Megjegyzés
I. Bevezető rész: Szervezési feladatok: -padrend, jelentés, köszönés, bemutatkozás Beszélgetés a tavaszról és a madarakról.	Figyelem fejlesztés	A mai órán figyelni fogom, hogy mennyire pontosan dolgoztok és mennyire vagytok tevékenyek az órán. Kérdések: Milyen madarakat ismertek, amelyek tavasszal térnek vissza hazánkba? (gólya, fecske stb.) Hogyan néznek ki ezek a madarak? mit tudtok róluk? (Fészekrakás, tojásokkal való szaporodás átbeszélése) Madárhangok hallgatása hozzá képek társítása.	Munkaforma: frontális, osztálymunka Módszerek: Közlés, szemléltetés, kérdés- felelt, tanuló utasítás	10 perc olló, ragasztó, dekorgumi, ceruza a mai órán szükséges eszközök és anyagok, vegyétek elő. Madárhangok: https://www.youtube.com/watch?v=nJM-x2DbGBc

II: Fő rész : Motiváció Ismerkedés a dekorgumival	Vizuális figyelem fejlesztés, Motoros képességek fejlesztése Haptikus képesség fejlesztése	Elemzés, technikai szemlélet: Nézzük meg milyen anyagokkal fogunk dolgozni? Dekor gumi gyártása: A dekorgumi egy habosított műanyag, amit melegítéssel és levegőbuborékok képzésével tesznek puhává és hajlékonyá. Fogjuk, tapintsuk meg a dekorgumit, milyen érzés? Ma egy madárka kulcstartót fogunk készíteni, ebből az anyagból. Az elkészült munkadarabokat felül kilyukasztom, és lehet használni a mindennapi életben kulcstartóként.	Csoport munka, feladat átbeszélése A dekorgumi megtapintása, megfogása, anyagismeret	5perc 1. számú melléklet:
Bevezető rész	Ismeretek előhívása, megfigyelés, tapintás	Elemzés, technikai szemlélet: A mai órán madárka kulcstartót fogunk készíteni. Nézzük meg milyen anyagokkal fogunk dolgozni? Figyeljétek meg a mintadarabokat és soroljátok fel az anyagokat, amikre szükségünk lesz! Milyen eszközökre lesz szükségünk a munkánk során?	dekorgumi vizsgálata, eszközök előkészítése, bemutatása	4 perc A mai óránk feladata a táblára van kitéve, akkor mit fogunk készíteni?- madár A mintadarabok kézbevétele, ismerkedés a feladattal és a felhasználható anyagokkal, eszközökkel.

Munkáltatás: Az előzőekben megbeszélte munkamenet szerint készítsük el a feladatot!	Finommotorika: Kéz és ujjak precíz mozgása. Ollóhasználat, ragasztás pontossága. Kézizmok erősödése Szem-kéz koordináció: A látott információ és a kézmozgás összehangolása, Vonal mentén vágás, pontos illesztés Kognitív képességek: Figyelem és koncentráció, Tervezés (mit hova ragasztok) Problémamegoldás (hogyan illeszkedjenek a darabok) Kreativitás és vizuális észlelés: Formák, színek felismerése Képzalkotás, esztétikai érzék fejlődése Térbeli tájékozódás: Méretek, arányok érzékelése , elhelyezés a felületen Kommunikáció: Feladatok megbeszélése	Munkamenet megtervezése: Megbeszélés Beszéljük meg a feladatokat, a munkafolyamatokat kivetítem a táblára. 1. Madár testének körbe rajzolása sablon szerint, majd kivágása 2. Madár szárnyainak körbe rajzolása, kivágása) 3. Madár csőrének körbe rajzolása kivágása 4. Szárnyak felragasztása a testre 5. Csőr felragasztása 6. Szem megrajzolása 7. Középen kilyukasztás kulcskarikára rögzítés	közlés, magyarázat, folyamatos értékelés 3. számú melléklet frontális módszer egyéni munka	15 perc 2. számú melléklet 4. számú melléklet_: Tavaszi madárdal /YouTube Madarak tavaszi dallam háttérben halkan /
---	--	---	---	--

Balesetvédelem	Tanári figyelemfelhívás, magyarázat	tanítói közlés, figyelem felhívás az olló használatára	frontális osztálymunka	2perc Olló helyes használatának bemutatása
III. Befejező rész Ellenőrzés, értékelés	Tanári magyarázat, utasítás	Ellenőrizzük az elkészült munkákat 6. számú melléklet Feladatalap kitöltése Akkor mindenki töltsse ki a mai órai feladatalapot, és önértékelési lapot.	elkészült munkák bemutatása egyéni munka	5 perc 5. számú melléklet
Szervezési feladatok: -kézmosás -padrend, eszközök elpakolása -elköszönés	Tanítói utasítás	Tanítói utasítás egyéni és páros munka	eszközök és maradék anyagok egyéni és páros munka	4 perc Eszközök elpakolása. A maradék anyagok összegyűjtése a dobozba. Tanító ellenőrzi a megfelelő tisztaságot, ha szükséges összetakarításra szólítja a heveseket.

Önreflexió a tanítás után:

A foglalkozás során a tavasz témaköréhez kapcsolódva egy dekorgumiból készült madárka kulcstartó elkészítése állt a középpontban a technika és életvitel órán. A tevékenységet egy rövid beszélgetéssel indítottam, amely során a tanulók megoszthatták tapasztalataikat a tavaszról, a madarakról és azok szerepéről a természetben. Ez segített a ráhangolódásban és az előzetes ismeretek aktiválásában.

Ezt követően bemutattam a madárka kulcstartó elkészítésének lépéseit, majd közösen átbeszéltük a szükséges eszközöket és anyagokat. A haptikus érzékelésnél, tetszett nekik, hogy megfoghatták az alapanyagot. A dekorgumi nyírása más mint a papír, mivel lágyabb, puha anyag, de a nyírásával nem volt probléma. A tanulók nagy érdeklődéssel figyelték a bemutatót, és szívesen kezdtek hozzá a saját munkájukhoz.

A gyakorlati tevékenység során a legtöbb tanuló ügyesen használta az eszközöket, különösen az ollót és a ragasztót. A dekorgumi elemek kivágása és összeillesztése során fejlődött a finommotorikájuk és a szem-kéz koordinációjuk. A nehezebben dolgozó, illetve a bizonytalanabb tanulók több segítséget igényeltek, főként a formák pontos kivágásában és az elemek rögzítésében, de ők is sikerélménnyel zárták a feladatot.

Úgy érzem, hogy az óra jól sikerült, mivel a tanulók végig motiváltak voltak, és örömmel vettek részt a tevékenységben. A kézműves feladat nemcsak a kreativitásukat fejlesztette, hanem esztétikai érzéküket és problémamegoldó képességüket is.

A jövőben még nagyobb hangsúlyt szeretnék fektetni a differenciálásra, például előre elkészített elemek biztosításával a lassabban haladók számára, illetve összetettebb díszítési lehetőségek felkínálásával a gyorsabban dolgozóknak. Összességében a madárka kulcstartó készítése kiváló lehetőséget nyújtott a tanulók kez ügyességének, kreativitásának és esztétikai érzékének fejlesztésére.

Mellékletek:

1. számú Melléklet:

Forrás : [https://kreatika.hu/Dekorgumi-A-](https://kreatika.hu/Dekorgumi-A-4-ontapados-10-db-csomag-Daco-vegyes-s?gad_source=1&gad_campaignid)

[4-ontapados-10-db-csomag-Daco-vegyes-s?gad_source=1&gad_campaignid](https://kreatika.hu/Dekorgumi-A-4-ontapados-10-db-csomag-Daco-vegyes-s?gad_source=1&gad_campaignid)

(letöltve: 2026.05.20.)

2. számú Melléklet:

Forrás: saját készítés

3. számú melléklet:

Forrás: saját készítés

4. számú melléklet:

Tavaszi madárdal /YouTube Madarak tavaszi dallam háttérben halkán /

<https://www.youtube.com/watch?v=iVkUnsXc9jc> (letöltve: 2026.05.20.)

5. számú melléklet: feladatlapok

Madárka kulcstartó feladatlap

1. Számold meg! Hány darab van az alábbiakból a formán?

- Szemek: ____
- Szárnyak: ____
- Tollak: ____

2. Melyik a kakukktójs?

Húzd alá azt, ami nem illik a többi közé!

- szárny – csőr – kerék – toll
- repül – csipog – üszik – csiripel

3. Igaz vagy hamis?

Karikázd be a helyes választ!

- A madár tud repülni. IGAZ / HAMIS
- A madár víz alatt él. IGAZ / HAMIS
- A madárnak van csőre. IGAZ / HAMIS

4. Kövesd a mintát!

Írd le a szót:

madárka → _____

5. Igaz vagy hamis?

Karikázd be a helyes választ!

- A madár tojásokkal szaporodik. IGAZ / HAMIS
- A madár kukacot, rovarokat fogyaszt. IGAZ / HAMIS
- A madárnak a testét toll borítja. IGAZ / HAMIS

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

😊 = ügyes voltam

😐 = néha sikerült

😞 = még gyakorlom

Karikázd be a megfelelő!

😊	😐	😞	Betartom a szabályokat.
😊	😐	😞	Kedves vagyok másokkal.
😊	😐	😞	Együtt tudok dolgozni.
😊	😐	😞	Figyelek a tanítóra.
😊	😐	😞	Megcsinálom a házit.
😊	😐	😞	Figyelek az órán.
😊	😐	😞	Végigcsinálom a feladatot.
😊	😐	😞	Szépen dolgozom.
😊	😐	😞	Jelentkezem az órán.
😊	😐	😞	Részt veszek a munkában.
😊	😐	😞	Felkészülök az órára.
😊	😐	😞	Rendben tartom a dolgaimat.
😊	😐	😞	Segítek az iskolában.

Forrás: saját készítés

6. számú melléklet: elkészült munkadarabok

Forrás: saját készítés

Óravázlat

TECHNIKA és TERVEZÉS

Könyvjelző készítése

Helyszín: -

Foglalkozás időpontja: -

Tanít: -

Résztevő gyerekek: 4. osztály

Óra típusa: új ismeret átadó és ismétlő óra, tavasz mint évszak

Tananyag: Virágos könyvjelző készítése, pozitív üzenettel

A tananyagot megalapozó ismeretek: A tanulók megismerik az alapvető kézműves technikákat: papír és karton nyírása, ragasztása, hajtogatása, valamint egyszerű tárgykészítési folyamatok lépéseinek tudatos, algoritmikus végrehajtása. Kiemelt szerepet kap a balesetmentes eszközhasználat szabályainak betartása.

Az óra cél- és feladatrendszere: A tanulók finommotorikájának fejlesztése, kreativitásuk és esztétikai érzékük erősítése. Az alap kézműves technikák gyakorlása során egyéni alkotás létrehozása, amelyhez minden tanuló saját maga választ egy pozitív, személyiségét erősítő feliratot (pl. „Ne add fel!”, „Higgy magadban!”, „Légy önmagad!”). A tevékenység célja, hogy az elkészült tárgy ne csak esztétikus legyen, hanem személyes jelentéssel is bírjon, és támogassa a tanulók önbizalmát, önkifejezését.

Képzési feladatok: A tárgyalakotás során fejlődik a tanulók együttműködési készsége, segítőkészsége és kommunikációja. Az alkotás örömeinek meg tapasztalása mellett hangsúlyt kap az igényes, pontos munkavégzésre való törekvés. A tanulók kartonból „könyvjelzőt készítenek, amelyet saját választott, motiváló üzenettel látnak el. Ez a személyes tartalom hozzájárul önismeretük és pozitív énképük erősítéséhez. A biztonságos eszközhasználat folyamatos gyakorlása is kiemelt feladat.

Nevelési feladatok: A tanulók esztétikus, igényes és kreatív alkotómunkára nevelése. A páros vagy csoportos munka során az együttműködés, egymás segítése és a közös alkotás élményének erősítése. A természet szépségeinek megfigyelése, a tavaszi megújulás élményének tudatosítása. Környezettudatos szemlélet kialakítása az anyaghasználaton keresztül.

Az óra didaktikai feladatai: Ráhangolódás játékos formában. Az óra céljának meghatározása: tavaszi témájú alkotás készítése egyéni, motiváló felirattal. Előzetes ismeretek feltárása (tavaszi virágok jellemzői). A munkafolyamat lépéseinek bemutatása és közös értelmezése. Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatok megbeszélése. A tanult ismeretek rendszerezése és rögzítése. Az elkészült alkotások bemutatása, az egyéni üzenetek jelentőségének kiemelése.

Tantárgyi kapcsolatok: etika, írás-olvasás, természetismeret

Felhasznált források: Technika és tervezés tankönyv 4. osztály . 29.oldal <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TET04TA> (Letöltés: 2026. 05. 20.) https://kreatika.hu/Dekoracios-karton-1-oldalas-50x70-cm-300-g-20-iv-c?gad_source=1&gad_campaigni, <https://boldogsagora.hu/> (Letöltve 2026.05. 20.)

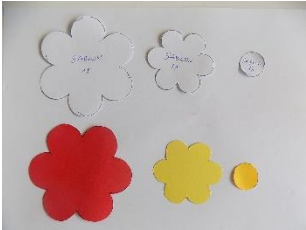

Óra szakaszai	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Módszerek, eszközök, munkaforma	Megjegyzés-időkeret
I. Bevezető rész: Szervezési feladatok: -padrend, jelentés, köszönés, bemutatkozás	Figyelem fejlesztés Képzelet, emlékezet	Kezdjük a közös énekléssel. A " Tavaszi szél vizet áraszt " népdal tökéletes metafora: ahogy a tavaszi szél felébreszti a természetet, úgy ébresztjük fel mi is a saját belső erőnket. - Éneklés közben kérd meg őket, hogy csukjuk be a szemüket, és képzeljék el, ahogy a szél kifújja belőlük a kételyeket, és helyet ad a friss energiának.	Munkaforma: frontális osztály munka Módszerek: Közlés, szemléltetés, tanuló utasítás Osztály együtt dolgozik	5 perc olló, ragasztó, színes papírok, karton
II: Fő rész: Motiváció	Vizuális figyelem fejlesztés, Motoros képességek fejlesztése	Most pedig beszéljük meg a "Higgy magadban" és "Légy önmagad" gondolatokat: -Mit jelent "önmagadnak lenni"? (Nem másokat másolni, felvállalni, amit szeretünk). -Miben vagy te ügyes? Mi az a "szín", amit te adsz hozzá a világhoz?	Kérdés – felelet Boldogság Program 1. számú melléklet https://boldogsagora.hu	8 perc Boldogságóra INTEGRÁLT PROGRAM

	Figyelem fejlesztés, emlékezet fejlesztése, ismeretek előhívása Megfigyelés, beszélgetés, kérdés- válasz Haptikus érzékelés	Hoztam egy érdekes feladatot , ki tudja megmondani milyen anyag van a kezembben : papír mit tudunk miből, hogyan készülni? Karton papír: (főleg cellulóz) mechanikai és kémiai feldolgozása, melynek során vizes pépből, szitálással, préseléssel és szárítással készítenek lapokat. A folyamat alapanyaga fa, szalma vagy papírhulladék, amelyet pépesítenek, tisztítanak, majd hengersonon víztelenítenek. Kicsit keményebb , mint a hagyományos papír	Frontális osztálymunka, folyamatos magyarázat, beszélgetés, anyagvizsgálat tapintással	4 perc Különböző színű és vastagságú papírlapok 2 számú melléklet:
--	--	---	---	---

	tanítói magyarázat, szemléltetés, magyarázat, megfigyelés, bemutatás, kérdés-válaszadás	Elemzés, technikai szemlélet: A mai órán könyvjelzőt fogunk készíteni. Nézzük meg milyen anyagokkal fogunk dolgozni? Figyeljétek meg a mintadarabokat és soroljátok fel az anyagokat, amikre szükségünk lesz! Milyen eszközökre lesz szükségünk a munkánk során?	közlés, magyarázat, folyamatos értékelés, egyéni munka	A mai óránk feladata a táblára van kitéve, akkor mit fogunk készíteni?- könyvjelzőt. 3. számú melléklet:
Balesetvédelem	tanítói magyarázat, szemléltetés, magyarázat,	tanítói közlés, figyelem felhívás az olló megfelelő használatára valamint a papír széle vágat	frontális osztálymunka	2 perc Olló helyes használatának bemutatása

Munkáltatás: Az előzőekben megbeszélte munkamenet szerint készítsük el a feladatot!	Finommotorika: Kéz és ujjak precíz mozgása, ollóhasználat, ragasztás pontossága. Kézizmok erősödése. Szem-kéz koordináció: A látott információ és a kézmozgás összehangolása, Vonal mentén vágás, pontos illesztés. Kognitív képességek: Figyelem és koncentráció, Tervezés (mit hova ragasztok) Problémamegoldás (hogyan illeszkedjenek a darabok) Kreativitás és vizuális észlelés: Formák, színek felismerése Képzalkotás, esztétikai érzék fejlődése	Munkamenet megtervezése: MEGBESZÉLÉSE Beszéljük meg a feladatokat, a munkafolyamatokat kivetítem a táblára. 1. Virághoz a sablonok, a sablon körbe rajzolása, kivágása 2. Virágformák egymásra helyezése ragasztása 3. A könyvjelző alapra ráragasztása 4. A Boldogság Program keretében a választott mondat felírása gyöngybetűvel: „Minden nap egy új lehetőség!”, „Ügyes vagyok !” „Jobb veled a világ !” 5. Az alsó rész csíkokban való benyírása	tanítói magyarázat, szemléltetés, megbeszélés tanítói magyarázat, szemléltetés egyéni vagy páros munka (Az egymás mellett ülő tanulók segítség, támogassák egymást a feladatvégzésben.)	15 perc 4. számú melléklet
---	---	---	---	---

	Térbeli tájékozódás: Méretek, arányok érzékelése, elhelyezés a felületen Kommunikáció: Feladatok megbeszélése.	6, Ollóval, ceruza segítségével a bevágott darabok hullámosítása.		
III. Befejező rész Ellenőrzés, értékelés	Tanítói utasítás, kérdés-felvetés	önálló, egyéni értékelés, először ön-értékelés, majd tanítói értékelés Mi okozott problémát a munka során? Mit csinálnál másképpen legközelebb? Ki az aki szívesen bemutatja az elkészült feladatát? Globális és egyéni dicséret az óra értékelése: Nagyon elégedett vagyok, ahogy a feladatot megoldottátok az órán, nagyon változatos. Nekem nagyon tetszik!	elkészült munkák bemutatása	3 perc 5. számú melléklet

Feladatlap kitöltése Egyéni Önértékelő lap kitöltése	Tanítói utasítás	Akkor mindenki töltsse ki a mai órai feladatlapot és jelölje meg az értékelő lapon, hogyan értékeli az órai munkáját.	egyéni munka	5 perc 6. számú melléklet Feladatlapok kiosztása
Szervezési feladatok: -kézmosás -padrend, eszközök elpakolása -elköszönés	Tanítói utasítás	Tanítói utasítás egyéni és páros munka	eszközök és maradék anyagok egyéni és páros munka	3 perc 7. számú melléklet

				Eszközök elpakolása. A maradék színes papírok összegyűjtése a papíros dobozba. Tanító ellenőrzi a megfelelő tisztaságot, ha szükséges összetakarításra szólítja a hetesekeket.
--	--	--	--	---

Önreflexió a tanítás után:

A foglalkozás során a tavasz témakörét dolgoztuk fel, amelynek középpontjában a tulipán állt. A tevékenységet egy rövid beszélgetéssel indítottam, ahol a gyerekek megoszthatták tapasztalataikat a tavaszról és a virágokról. Ezt követően egy rövid tulipános mesét mondtam, amely segített ráhangolódni a témára, és felkeltette az érdeklődésüket.

A mese után egy tulipános dalt is elénekeltünk közösen, ami oldott hangulatot teremtett, és segítette a közösségi élményt. A gyerekek aktívan bekapcsolódtak, szívesen énekeltek és mozogtak a dalra.

A kézműves tevékenység során papírból készítettünk tulipánt. A legtöbb gyermek ügyesen használta az eszközöket, és örömmel alkotta meg saját virágát. A kisebbeknél szükség volt több segítségre, főként a vágás és ragasztás során, de ők is sikerélménnyel zárták a feladatot.

Úgy érzem, hogy a foglalkozás jól sikerült, mert a gyerekek végig motiváltak maradtak, és örömmel vettek részt minden tevékenységben. A mese és a dal hatékonyan segítette a ráhangolódást és a figyelem fenntartását.

A jövőben még több differenciálásra fogok törekedni, például előkészített elemek biztosításával a kisebbek számára, illetve bonyolultabb feladatokkal a gyorsabban haladóknak. Összességében a tulipán készítés jó lehetőséget adott a kreativitás, a finommotorika és az esztétikai érzék fejlesztésére.

Mellékletek:

1. számú Melléklet:

Forrás: <https://boldogsagora.hu/> (Letöltve 2026.02.20.)

2. számú Melléklet:

Forrás: <https://www.pcx.hu/dekoracios-gumi-50x70cm-350-g-feher-865986?referer=argep.hu>
(letöltve 2026.03.01)

3. számú melléklet:

Forrás: saját készítés

4. számú melléklet:

Forrás: saját készítés

5. számú melléklet: elkészült munkák

Forrás: saját készítés

6. számú melléklet:

Tulipánnal kapcsolatos feladatlap

1. Színezd ki a tulipánt!

(Színezd ki a virágot pirosra, a levelét zöldre!)

2. Karikázd be a tavaszi dolgokat!

hóember – tulipán – napsütés – szánkó – virág – hóesés

4. Egészítsd ki a mondatot!

Tavasszal nyílik a _____.

5. Találd ki!

Melyik szó illik a mondatba?

„A tulipán egy _____.”
(virág / állat / játék)

Forrás: saját készítés

7. számú melléklet: Tanuló önértékelés

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

😊 = ügyes voltam

😊 = néha sikerült

😞 = még gyakorlom

Karikázd be a megfelelő!

😊	😊	😞	Betartom a szabályokat.
😊	😊	😞	Kedves vagyok másokkal.
😊	😊	😞	Együtt tudok dolgozni.
😊	😊	😞	Figyelek a tanítóra.
😊	😊	😞	Megcsinálom a házit.
😊	😊	😞	Figyelek az órán.
😊	😊	😞	Végigcsinálom a feladatot.
😊	😊	😞	Szépen dolgozom.
😊	😊	😞	Jelentkezem az órán.
😊	😊	😞	Részt veszek a munkában.
😊	😊	😞	Felkészülök az órára.
😊	😊	😞	Rendben tartom a dolgaimat.
😊	😊	😞	Segítek az iskolában.

Forrás: saját készítés

Könyvajánló:

Vass Vilmos: A pedagógia lelke. Történetek a tanítás világából.

Vass Vilmos, főiskolai tanár, habilitált egyetemi docens, magyar-történelem-pedagógia végzettségű habilitált egyetemi docens. 44 éve tanít a köz- és a felsőoktatásban. Több mint 200 kétszáz magyar és idegen nyelvű publikáció szerzője. Közel 20 hazai és nemzetközi folyóirat Szerkesztő Bizottság tagja. Kutatási területe: kreatív tudástranszfer, kompetenciafejlesztés, tanulásközpontú tantervfejlesztés.

Ez a most megjelent könyve nemcsak a tanításról szól, hanem arról a belső elhivatottságról is, amely minden jó pedagógus munkájának alapja. Olvasás közben többször érezzük úgy, mintha egy tapasztalt kolléga mesélne saját élményeiről egy hosszú beszélgetés során. A szerző őszinte és emberközeli módon mutatja be a pedagóguspálya örömeit, nehézségeit és mindennapi csodáit.

A könyv folyamatosan emlékeztet arra, hogy a tanítás sokkal több, mint tudás átadása: kapcsolatépítés, bizalom és közösségteremtés is egyben. A diaszpórában tanító pedagógusok számára ez különösen fontos üzenet. Hiszen számunkra a tanítás nem csupán tantárgy, hanem identitásörzés is.

A könyv arra is rávilágít, hogy egy tanár személyisége legalább annyira formáló erejű, mint maga a tananyag.

A szerző nem idealizálja a tanári pályát, mégis szeretettel és tisztelettel beszél róla. A történetek hétköznapi helyzetekből indulnak ki, mégis fontos tanulságokat hordoznak. Éppen ezért hat a könyv hitelesnek és emberinek.

Olvasás közben sok saját tanítási élményem is eszembe jutott.

A könyv arra is emlékeztet, hogy minden gyermek mögött egy külön világ rejlik, amelyet csak türelemmel és figyelemmel lehet megismerni. Ez a szemlélet a diaszpórában különösen fontos, ahol a gyerekek gyakran két, nemritkán három kultúra között keresik saját helyüket.

A mű nyelvezete könnyed és olvasmányos, ezért azok számára is élményt nyújthat, akik nem pedagógusok. Mégis úgy érzem, hogy tanárok számára különösen sok erőt és bátorítást adhat.

A könyv megerősítette bennem, hogy a magyar nyelv és kultúra átadása nemcsak feladat, hanem valódi küldetés. Jó olyan gondolatokkal találkozni, amelyek a mai rohanó világban is az

emberi kapcsolatok fontosságát hangsúlyozzák. Az olvasás után az ember egy kicsit reménytelibben tekint a pedagógusi hivatásra.

Szívből ajánlom minden olyan kollégának, aki hisz abban, hogy a tanítás szeretettel, türelemmel és odafigyeléssel valódi értékeket közvetíthet a következő generáció számára.

Vass Vilmos: A pedagógia lelke. Történetek a tanítás világából.

Tea Kiadó Kft. 2025

Könyvajánló

Simon Edina: Hangjáték

A Hangjáték olyan hiánypótló mese-, tan- és olvasókönyv, melyre már régóta várt sok külföldön élő szülő és pedagógus. Vicces és szórakoztató történetbe foglalja a magyar magánhangzókat, melyek megelevenednek, tulajdonságokkal rendelkeznek, verselnek és folyamatosan alakítják anyanyelvünket. Ebben a kötetben a fókusz a főnevekre és azok törvényszerűségeikre esik. Könnyedén és szellemesen kínálja fel magát kiegészítő olvasmányként tanítóknak, akik a történethez kapcsolódó feladatokat is feldolgozhatják óráikon. Ezenfelül kiválóan alkalmas szülőknek és gyerekeiknek egyúttolvasásra.

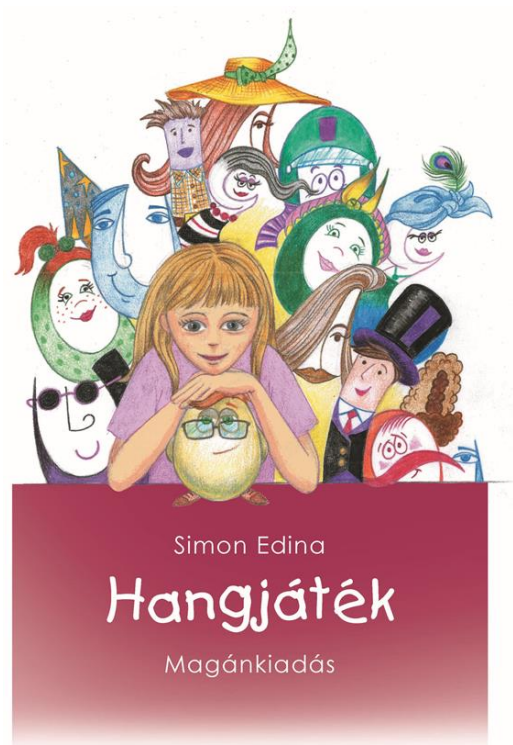
A mesélés folyamata és ritmusa alkalmazkodik a mai 10-12 éves korosztály figyelméhez, melyet a főszereplő kislány jelez és alakít: szünetet kér, kreativitást, magyarázatot, vagyis nem elégszik meg az időkeretekbe szorított passzív hallgató szerepével. Ez alkalmassá teszi a mesélést ahhoz, hogy a szülő vagy pedagógus megálljon egy-egy szónál, kiegészíthesse azt és beszélgethessen a gyerekekkel.

A könyv eredetileg külföldön élő, magyarul tanuló kisiskolásoknak íródott, de Magyarországon is egyre többen érdeklődnek iránta, mert játékossága és fantáziavilága belopja magát a magyar nyelv iránt érdeklődő diákok szívébe.

Illusztrációi is különlegesek: Fodor Zsuzsanna Veronika szívből készült grafikái bájosak, és értékes vizuális világot teremtenek a könyvnek. Ami pedig merésszé és egyedivé teszi a grafikát, hogy a szerző beengedte könyvébe a gyerekrajzokat, vagyis kislányai munkái színesítik a feladatokat. A két képi világ találkozása ugyan szokatlan, de nem vezet stílusteréshez, inkább az interaktivitás szabadságát támasztja alá.

A könyv nagyon átgondolt, a főszereplő betűk nyelvi képességei fejlődnek, ezenkívül itt-ott található benne társadalomkritikai ábrázolás, s tudatosan épített szókincsfejlesztés is, mely óvatosan van adagolva, nem terheli le a magyar nyelvet tanuló külföldi gyerekeket sem. Az utolsó fejezet záró gondolatai utalnak egy készülő második kötetre, melyben a mássalhangzók állnak a főszerepben.

A Hangjáték megvásárolható a szerző honlapján: www.hangjatek.com, a Libra Books budapesti üzletében, és hamarosan a Líra boltjaiban is.

A könyv borítója

Egy kis ízelítő Fodor Zsuzsanna Veronika illusztrációiból.

Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória: Beszélgetés Staněk-Csoma Borbálával, a prágai Iglice Egylet vezetőjével

Mióta léteztek? Ki alapította az Egyesületet?

A prágai Iglice Egylet hivatalosan 2002 óta létezik, de szervezett gyerekfoglalkozások már 1998 óta folytak az „alapító ősanya”, Moravcsík Tímea vezetésével. Timi óvodapedagógusi és szülésznői végzettséggel bírt, és akkor eszmélt rá, hogy valamit itt gyorsan tenni kell, amikor a cseh oviba járó kislánya otthon is már csak cseh mondókákat és gyerekdalokat énekelgetett játék közben. Összefogott hát néhány hasonló cipőben járó magyar anyukával, és a saját nagyszobájukban megalapította az Iglicét, ami – a bűvópatakként előbukkanó közhiedelemmel ellentétben – az első percétől kezdve egy teljesen önálló jogi személyű, és anyagilag is független szervezet.

Honnan a névválasztás?

Örülök, hogy felmerült ez a kérdés, mert egészen konkrét története van ennek. A kilencvenes években nem igazán lehetett magyar nyelvű gyereklemezt és gyerekkönyvet beszerezni Csehországban, és amikor Timiék nagyszobájában az egyesület nevén kezdtek tanakodni az ott lévő szülők, az éppen aznap hallgatott Szvorák Katalin: Iglice, szívem című gyereklemezre esett a választás. Így lett Szvorák Katalin az Iglice „tiszteletbeli keresztanyja”. Az Iglice név egyébként nem madarat jelent, ahogy azt a felnőttek tévesen bekiabálják a koncerteken, hanem egy szép, lilavirágú, tüskés, mezei virágot – ezt az iglice oviban is minden gyerek tudja már, mert az Iglice, szívem iglice dallal együtt plántáljuk beléjük a kiscsoport óta. Van még egy másik kedves dalunk is, amit kisajátítottunk: a Jártál-e már iglicében, háltál-e már kőpincében? kezdetű dudanóta – ezt Prágában mindenki automatikusan úgy énekl, hogy Jártál-e már Iglicében (így nagy I-vel). Az iglice virágot csehül jehlice – nek mondják, tehát a könnyen fordíthatóság és a hasonló hangzás is hozzájárult a névválasztáshoz.

Helyeileg hol működtek?

Nagyon hálásak vagyunk a Prágai Magyar Intézetnek / hivatalos nevén Prágai Liszt Intézetnek, hogy az első pillanattól kezdve befogadta az Iglicét és népes családját. Az intézeti igazgatók, hála Istennek, rögtön felismerték az Iglicében lévő hatalmas potenciált, és a közös munkára épülő, mindkét félnek előnyös együttélést, együttműködést. A hatalmas épületet a hét színte

minden napján gyerekzsivallyal és minőségi gyerekprogramokkal töltjük meg, a gyerekek második otthonukként tekintenek az Intézetre, a szülők pedig így, hogy hetente többször is bejárnak a gyerekeket behordva, sokszor ottragadnak egy-egy felnőtt rendezvényen is.

Az Intézet épülete a város szívében, a Vencel térhez közel, két metró és számos villamos kereszteződési pontjában található, így abszolút ideális helyen lehetünk. Mindenkitől ugyanolyan messze és mindenkire ugyanolyan közel vagyunk. Az egyetlen hátránya a centrumbeliségnek, hogy parkolni nemigen lehet, de hála a tömegközlekedésnek, ez nem olyan nagy probléma.

Kezdetekben hétfévente működünk, és az intézet harmadik emeleti tárgyalótermét használhatuk, de ide lift híján nagyon nehéz volt alvó kistestvérrel felküzdeniük magukat a szülőknek, így rövidesen az első emeletre helyezhettük át a bázisunkat. Itt eredetileg egy ovis termünk volt, de az Iglice népszerűségének köszönhetően egy idő után tovább kellett terjeszkednünk, most már csúcsidőben 4 teremben tartunk párhuzamos foglalkozásokat.

Főképp milyen céllal jöttetek létre?

Ahogy a fenti kis alapítás-történetből is kitűnik, amikor ez embernek megszületik a gyermeke, rögtön másképp kezd gondolkodni, és az addig kozmopolita énjéből előbújik a MAGYAR, és azonnal azt kezdi keresni, hogyan tudna magyar kortárs közösséget biztosítani a gyerekeknek, hogy tudná megtanítani neki mindazt, amit az édesanyja tanított neki. Ezt a természetes folyamatot a kiköltözők, vagy régebb óta itt élők 99 százalékánál megfigyelhetjük. Célunk az, hogy 0-18 éves korig biztosítsuk a csehországi magyar és vegyesházassági gyerekek magyar anyanyelvi oktatását és hogy megkönnyítsük a magyar gyökerekhez, a magyar kultúrához való kapcsolódásukat, ezért is fejlesztettük tovább az eredeti elképzeléseket, és szervezzük, működtetjük az Iglice Egylet – Csehországi Magyar Iskola, Óvoda, Zenébölcsei és Kulturális Műhely „hétvégi” magyar iskolát.

Mi mindennel foglalkoztatok eddig? - Most mivel foglalkoztok?

Az Iglice szép organikus fejlődési utat járt be. Kezdetben volt egy ovis csoportunk, majd a kistesóknak megalakult a Círóka baba-mama klub - mai divatos elnevezéssel zenébölcsei. Aztán iskolásaink is lettek, és amikor a szülőkből felmerült az igény a közös táborozásra, elkezdtünk erdei iskolás hétvégéket is szervezni – ezekbe a táborokba körülbelül 15 évig Navrátil Andrea és zenészbáratai kísérték el a családokat, teljesen összenőttek az Iglicével, minden családot, gyereket név szerint ismertek, rengeteget tanultunk tőlük, nagyon-nagyon hálásak vagyunk nekik. Ők az Iglice első generációjának „tisztelő tagjai”.

A kezdeti, hétvégi találkozók nálunk valahogy nem működtek, így elég gyorsan áttértünk a hétközi oktatásra, így hetente egyszer találkozhat minden korcsoport. A stabil anyanyelvi foglalkozások pedagógusai mellé igyekszünk „levadászni” a prágai facebook csoportokban bejelentkező, éppen idetelepült szakembereket is. Így találtunk rá sok jó kollégánkra. A hétvégéket most már a rendhagyó foglalkozások és nagyobb összejövetelek „uralják”: rendhagyó (nagyon interaktív) történelemórákat, rendhagyó geológiai expedíciókat, zenetörténeti előadásokat, családi babakocsis kirándulásokat, művészettörténeti városi sétákat, ünnepkörhöz kapcsolódó gyerekokadalmakat, táncházakat, író-olvasó találkozókat, családi hétvégéket, és most már egy éve családi istentiszteleteket is szervezünk. Hála Istennek annyira kreatív és tenni vágyó csapat állt össze, hogy alig győzzük beosztani a hétvégéket. És folyamatosan jönnek újabb és újabb ötletek.

A KCSP program új lehetőségeket nyitott az Iglice életében. Mióta fogadószervezetté nyilvánított minket a Nemzetpolitikai Államtitkárság, hála övezze nevüket!!!, megnyithattuk a Kulturális Műhelyünket is, ahol „3-120” éves korig oktatunk népzene, néptáncot és népi éneket. Nagyon jó látni, hogy a gyerekek érdeklődésén felbuzdulva a szülők is rászánják magukat a népzenezésre, és van, aki 50 évesen dönt úgy, hogy megtanul furulyázni, citerázni, brácsázni vagy bőgőzni. Jelenleg a nagyon tehetséges KCSP ösztöndíjasainknak köszönhetően, furulyát, citerát, hegedűt, tekerőlantot, ütőgardont, brácsát, bőgőt lehet tanulni kezdő és haladó szinten. Nagyon – nagyon reméljük, hogy ez a fantasztikus kezdeményezés megmaradhat és szellemileg tovább éltetheti a diaszpóra magyarságát.

Körülbelül hány emberhez tudnak elérni? Kiket tudnak főképp megszólítani?

Az Iglice pillanatnyilag 100 tagdíj fizető családot fog össze, de ezen túl is van 20-30 család, akik nem fizetnek ugyan, de itt-ott felbukkannak egyes programjainkon, aminek persze nagyon örülünk. Hetente kb. 120 gyereket mozgatunk a különböző foglalkozásainkon, és ehhez jön hozzá még 20-30 gyerek, akik csak bizonyos hétvégi foglalkozásainkra tudnak eljönni. A prágai magyarság számához képest nem vagyunk elégedettek az „elérési arányunkkal”, de egyszerűen nem tudom, hogy lehetne még több embert bevonítani. Sok olyan család van, akiket általában zavar az Iglicében erősen képviselt népzenei vonal, és inkább saját köreikkel találkozgatnak és szerveznek programot. És mindig van olyan, aki „nem is tudta” hogy létezőnk, pedig már itt él 10 éve. Ilyenkor az ember eléggé elkeseredik...

Milyen nehézségekkel, problémákkal találtok?

Az alapvető problémánk az, hogy pályázatokból tartjuk fent az egyesület tevékenységét, és ez rendkívül sebezhetővé és kiszolgáltatottá teszi az életünket. A mi tevékenységünknek január 1-december 31-ig stabilan és precízen működni kell, ha nem akarjuk elveszteni a tagjainkat és

nem akarjuk, hogy a cseh, angol és egyéb szakkörök kiszorítsák azt a kis magyar hajlandóságot is a gyerekeink életéből. Ehhez viszont stabil anyagi forrásokra lenne szükség. A gyakorlat azonban a Covid járvány óta az, hogy novemberben pályázunk, valamikor április elején kiderül, hogy pozitív elbírálásban részesültünk-e, majd június folyamán megkapjuk a pénzt, amit dec. 31-ig el kell költeni. Így gyakorlatilag januártól júniusig fizetésektelenek vagyunk, és iszonyatosan stresszes az egész szervezés, mert a pályázati tervet persze visszamenőleg is behajtják az egylet, ugyanakkor ingyen meg nem szívesen dolgozik senki.

Milyen terveitek vannak?

Igazából, ha ezt a szintet, amit idáig elértünk, biztonsággal tartani tudnánk hosszútávon, az fantasztikus lenne. Mindenhol dicsérik az egyletet, és példaértékűnek tartják a munkánkat. Új szponzorok bevonása lenne a cél – de ez egyre nehezebb feladat. Ha egy kicsit megint jobban állnánk anyagilag, még több kulturális programot, bábszínházat, koncertet tudnánk szervezni, és ez nyilván a tagság növekedését is maga után vonná.

Néhány kép az Egyesület életéből

Parti Margit: A „Süss fel nap” című gyermekdal feldolgozása

Magyar mint idegen nyelv órára, 8-12 éves gyerekeknek

A magyar mint idegen nyelv online óráimon, a magyar nyelvnek, a kötött szöveg formájában való átadására is törekszem, melyet legegyszerűbben rövid kis gyermekdalok, mondókák, nyelvtörők megtanításával valósítok meg.

A mondókák, énekek, nyelvtörők az alapszókincs bővítésén túl, a magyar nyelv hangzását, kiejtését segítik elő, a nyelvi szerkezetek begyakorlására alkalmasak, elsajátításuk folyamán érzelmi kötődést, közösségi élményt biztosítanak a gyerekeknek. Memóriájukat, koncentrációjukat fejlesztik, interkulturális kapcsolódást, hidat hoznak létre a gyerekek első beszélt nyelve és a magyar nyelv között, valamint kulturális örökségünk átadását szolgálják.

Tavaszi közeledtére várva, a „Süss fel nap” című kis naphívogatót dolgoztam fel egy online óra keretén belül. Az óra menetét lépésekre bontottam, a lépéseket annak függvényében ismételem és ismételtetem a gyerekekkel, ahányszor csak szükséges, hogy a szöveg helyes kiejtése, memorizálása, jól begyakoroltá válljon.

A dal tanítását első lépésként egy rövid kis szöveges ráhangolással kezdem, amit a gyerekek első nyelvén mondok el, hogy érdeklődésüket felcsigázzam.

„Egyszer nagyon hideg tél volt. A ludak és a báránykák fáztak odakinn. A gyerekek megsajnálják a didergő állatokat. Egy dalocskát kezdtek énekelni a napocskának, hogy előcsalogassák a felhők mögül. Mit gondoltok, vajon miért akarták előhívni a napocskát? Hogy ragyogó sugaraival felmelegítse a világot. Nagyon szép és varázslatos kis dalocska ez. Hallgassátok csak....

Második lépésként a dal bemutatásával folytatom az órát.

Eléneklek a dalt nekik mindkét versszakkal. A legjobb, ha a dalt saját magunk énekeljük el a gyerekeknek, élő hanggal. Amennyiben valamilyen oknál fogva ez nem sikerül, így közösen meg is hallgathatjuk hangfelvételtől. Éneklés után várok pár pillanatig, majd megkérdezem, tetszett-e nekik a dalocska? Amennyiben igen, szeretnék-e megtudni, hogy miről szól?

Harmadik lépésként bevetítem a dalszöveget a képernyőre magyarul és angolul (a nyelvterületem nyelvén), majd elolvasom a gyerekeknek a szöveget magyarul, utána angolul.

Süss fel nap!

Süss fel nap,
fényes nap,
kertek alatt a ludaim megfagynak.

Süss fel nap,
fényes nap,
kertek alatt a báránykák megfagynak.

Come out sun!
Bright sun!
My geese are freezing in the gardens.

Come out sun,
Bright sun!
My little lambs are freezing in the gardens.

Miután megértették, hogy miről szól a dal, a dalszöveg helyes kiejtésének begyakoroltatása következik.

Először szavanként mondom a dalocskát, szép, tiszta kiejtéssel (főneveknél névelővel), a gyerekek szavanként ismétlik utánam. Amennyiben ez már egész jól megy (minden gyerek kiejtésére külön figyelek, javítom, hiszen mindenki másként ejti), kisebb egységekre tagolom a verset és úgy ismételtetem.

A gyakoroltatáskor a gyerekek tapsolják, vagy valamilyen kisebb tárggyal, akár csak egy ceruzával is, kopogják a ritmust a szavakhoz, így az ismétlés során a hangzással együtt a szöveg ritmusát és rímét is párhuzamosan sajátítják el, hiszen a magyar szó megjegyzése, a magyar hangok helyes kiejtése, a szavak hangsúlyának érzékelése, és a természetes beszédritmus egyidejű elsajátítása a cél.

Ezután bevetítem a dalocska szövegét, melynek szavait egy táblázatba írtam, és ahol lehetett, a szavak, főnevek alá a főnév képét helyezem, majd arra került a szöveg. Ezt a későbbiekben kinyomtatva a gyerekek kirakóként (puzzle) használják majd otthon, a szöveg játékos el-sajátításakor.

A szavakat most már leolvassuk a kivetített táblázatból. Amennyiben valamelyik szó ki-ejtésekor nehézségbe ütközünk, jól bevált módszerem, hogy a szóban lévő magánhangzókat ki-emelem, először csak azokat hangoztatjuk, majd utána visszahelyezve a szóba, kiejtjük a szót. Például a “megfagynak” szó esetében az “ e, a, a” magánhangzók többszöri kiejtésének gyakor-lása után, visszahelyezzük a szóba, kiejtjük a teljes szót. Nagyon hatékonyak bizonyult eddig minden esetben, felnőttek magyar oktatásakor is, nemcsak gyerekeknél.

Süss	fel	nap!		
Fényes	nap!			
 Kertek	alatt	a	 ludaim	megfagynak !
Süss	fel	nap!		
Fényes	nap!			
 Kertek	alatt	a	 báránykák	megfagynak!

Amennyiben a szöveg kiejtése jól és érthetően megy, máris következhet a dallammal való összekötés. Ha a gyerekek a kimondott szavakat, a begyakorlaskor dallammal egybekötötten éneklük vissza, olyankor a legtermészetesebb módon dallammal egybekötötten folytatjuk azok kiejtésének gyakorlását, hiszen a gyermekek természetes ráérzésükből adódóan, pillanatok alatt érzékelik, hogyan könnyebb nekik?

Mikor az éneklése gördülékenyen megy, következik a szövegben szereplő főnevek ké-pekkal való megtanítása, többes számban is, akár kicsinyítő képzőkkel.

nap

fényes nap

kert

kertek

bárány

bárányok,
báránykák

lúd, liba

lúdak**, libák**

nap

kert

lúd, liba

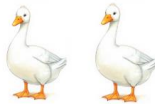
**bárány,
bárányka**

fényes nap

kertek****

lúdak**,
libák**

bárányok**,
bárányká**k****

A szavakat egyesével átvesszük, majd a legvégén minden újonnan tanult szó egyszerre jelenik meg a képernyőn képpel és szöveggel. Ismételjük, gyakoroljuk őket. Miután képpel és szöveggel gyakoroltuk, ismételtük őket, leveszem a képek alá írt szavakat. Csak képek alapján, a magyar szavak felidézése már jóval nehezebb, így játékosan próbáljuk megjegyezni a szavakat.

Ötletek a begyakoroltatáshoz:

Nevezd meg mi látható a képen!

Találomra rámutatok valamelyik képre és a gyerekek meg kell nevezzék, mit látnak a képen. Néha kis dallamot is kötök a szavakhoz, énekelve gyakoroljuk őket, egyesével. Felállva, ritmusra lépegetve, tapsolva, hangosabban, halkabban, nevetve, szomorúan, többféleképpen mondjuk ki ugyanazokat a szavakat, hogy ne váljon unalmassá a sok ismétlés.

Melyik szóra gondoltam?

Kiválasztok a kivetített szavak közül egyet, melynek csak a magánhangzóit ejtem ki. A gyerekeknek ki kell találniuk (vagy egy gyereknek, akit név szerint szólítok), melyik szóra gondoltam.

Például: „á, á => bárány

Rajzoltatás:

Rajzoltatással is ellenőrzöm, mennyire értik a megtanult szót.

Például rajzoljanak egy napot.

Összekeveredett betűk:

Az újonnan tanult szavak egyikének összekeveredtek a betűi. Melyik ez a szó?

Például: „p, a, n ” => nap

Szóvirág:

Egy virág szirmaiba vannak az összekeveredett betűk, és a virág közepébe kell beírni a belőlük kapott értelmes szót.

Betűkihagyás:

Az újonnan tanult egyik szóból kihagyni bizonyos betűket, amit a gyerekek kell beírjanak. Például: b _rány _ák

Csak a kért képet színezd ki:

Már az óra előtt kinyomtatott papíron, a fehér fekete képekkel ábrázolt képek közül csak azt színezzék ki, amelyiket kérem.

Óráam utolsó mozzanata az újonnan tanult ének újraénekeltetése, rögzítés céljából, akár a szülők jelenlétében is, akiket büszkeséggel tölt el gyermekük magyar nyelvtanulás területén elért minden kis mérföldköve.

Az ötletek tárháza kimeríthetetlen. A dalok átadásához mindig kreatívan kell módszereket találnunk, hiszen a magyar nyelv elsajátítása csöppet sem könnyű feladat, és a gyerekek motivációját folyamatosan életben kell tartanunk.

Körmendi Mária: Mesepedagógiai projekt a Baden-Württembergi Konzuli Magyar Iskolában

A Baden-Württembergi Konzuli Magyar Iskola átmenet csoportjaiban a tanév során egy komplex, interdiszciplináris mesepedagógiai projekt valósult meg a 10–15 éves korosztály számára. A program szakmai koncepcióját Éberling Tímea intézményvezető és Körmendi Mária tanárnő dolgozta ki, a Mesélj nekem! és a Játssz velünk! című Balassi-füzetek meséire alapozva. A projekt célja az volt, hogy a tanulók ne csupán befogadói legyenek a mesei szövegeknek, hanem tudatos szövegalkotóként is képesek legyenek megjeleníteni, miközben fejlődik szövegértési, szövegalkotási és kreatív gondolkodási kompetenciájuk, és eközben a mesékhez kapcsolódó történelmi, népzenei, népművészeti, földrajzi ismereteket is szerezzék. Volt olyan mese is, amelyhez erdőpedagógia kapcsolódott, vagy egy népi játék megismerése. Minden napnak volt egy kézműves produktuma, amit a gyerekek hazavihettek. A drámapedagógia keretén belül életre keltek a mesék szereplői, és a párbeszédgyakorlása mellett lehetőség nyílt a szociális háló erősítésére is. Valós élménnyé vált a mese, amikor csodálatos kölevest főztek az ulmi gyerekek, ha nem is kőből, de plüss zöldségekből.

A feldolgozás didaktikai kerete

A tananyag összeállítása a csoportokban oktató pedagógusok és Körmendi Mária együttműködésében valósult meg. A mesefeldolgozás és az önálló mesealkotás lépéseit Éberling Tímea rendszerezte. A feldolgozás során a tanulók strukturált minták segítségével ismerték meg a népmesei szövegek jellegzetességeit. A vizsgálat kiterjedt:

- a szereplőtípusokra (főhős, segítő, ellenfél),
- a tipikus motívumokra (mágikus számok, próbatételek, vándorlás),
- a varázselemekre (varázstárgyak, átváltozások),
- mesetípusokra (beavató, állatos, tündér)
- valamint a nyelvi-stilisztikai sajátosságokra (formulák, ismétlések, népi kifejezések).

A tanulási folyamatot olyan feladatlapok támogatták, amelyek a mese klasszikus hármas szerkezetére (bevezetés–tárgyalás–befejezés) épültek, és kérdés irányítással segítették a történetépítés logikájának elsajátítását.

Az önálló mesealkotás támogatása

A projekt második szakaszában a tanulók saját mesék létrehozásán dolgoztak. A pedagógusok részletes módszertani útmutatót biztosítottak, amely az alkotási folyamat tudatosítását célozta.

Kiemelt fejlesztési területek voltak:

- az ötletgenerálás és tervezés,
- a narratív struktúra kialakítása (mesélő szövege, párbeszéd, monológok)
- a koherens szövegalkotás,
- valamint a nyelvi kifejezőképesség fejlesztése.

A tanulók differenciált módon dolgozhattak: választhatták a strukturált tervezést (feladatlapok, vázlatok, kártyamódszer), vagy az intuitív, szabad szövegalkotást is.

Szervezési és értékelési szempontok

A mesealkotás többhetes, tudatosan tervezett folyamatként zajlott, amelyben hangsúlyt kapott az időgazdálkodás fejlesztése is.

A tanulók munkájukat „mese mappában” dokumentálják, amely tartalmazza:

1. a kész szöveget,
2. a feldolgozó feladatlapokat,
3. illusztrációkat,
4. valamint opcionálisan mesetérképet.

A projekt zárásaként a tanulók szóban is bemutatják alkotásaikat. Az értékelés komplex szempontok alapján történik, figyelembe véve:

1. a mese szerkezeti felépítését,
2. a tartalmi koherenciát,
3. a nyelvi megformáltságot,
4. valamint az előadásmódot.

A legkiemelkedőbb alkotások egy intézményi mesekönyvben kerülnek publikálásra.

Pedagógiai relevancia

A projekt hozzájárult a tanulók szövegértési és szövegalkotási kompetenciáinak fejlesztéséhez, miközben támogatja a kreatív gondolkodást és az önkifejezést. A módszertani megközelítés erőssége, hogy nem csupán a tartalmi elemek elsajátítására fókuszál, hanem az alkotási folyamat tudatosítására is.

A tapasztalatok alapján a tanulók motiváltan vettek részt a folyamatban, és változatos, egyéni hangvételű alkotások születtek, amelyeknek értékelése május második felében várható.

Ilyen volt a „kőleves”

Ízelítő a gyerekek munkáiból

